

Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik: paindlik, õiglane ja säästev ühine põllumajanduspoliitika

Lihtsamad eeskirjad ja paindlikum lähenemisviis tagavad, et ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) on tulemuslik nii põllumajandustootjate toetamisel kui ka ELi põllumajanduse kestliku arengu edendamisel. Algatusega nähakse liikmesriikidele ette suurem vabadus valida, kuidas ja kuhu investeerida ühise põllumajanduspoliitika raames neile antud toetusraha, et saavutada keskkonna, kliimamuutuse ja kestlikkusega seotud ühised kauged ulatuvad eesmärgid.

Põllumajanduse ja maaelu arengu volinik Phil Hogan ütles: „29. novembril avaldatud teatisega tagatakse ühise põllumajanduspoliitika selliste uute esile kerkivate eesmärkide täitmine nagu aruka ja klii-

mamuutustele vastupanuvõimelise põllumajandussektori toetamine, keskkonnakaitse ja kliimameetmetega seotud vastutuste suurendamine ning maapiirkondade sotsiaalmajandusliku olukorra parandamine. See muudatus kujutab endast olulist sammu ühise põllumajanduspoliitika rakendamisel. Kui praegune süsteem uue vastu välja vahetatakse, suureneb liikmesriikide ja piirkondade subsidiaarsus tuntuvalt.“

Praegune kahesambaline struktuur säilib, kuid ELi tasandil kokku lepitud eesmärkide saavutamiseks on võimalik lihtsamini ja paindlikumalt võtta üksikasjalikke meetmeid. ELi iga liikmesriik koostab eesmärkide täitmiseks oma strateegiakava, mille komisjon seejärel heaks kiidab. Vastavuse asemel pööratakse rohkem tähelepanu edusammude jälgimisele ja konkreetsete tulemuste saavutamiseks vajalike ra-

haliste vahendite kasutamisele. Kohandatud lähenemisviisi kasutamine tüüplahenduse asemel tagab, et poliitikameetmed ja nende tegelik mõju on kohapealsetele rakendajatele arusaadavamad.

Põllumajandustootjaid toetatakse ka edaspidi otsetoetusüsteemi kaudu. Teatis ei mõjuta ELi tulevaste rahaliste vahendite üle peetavate arutelude tulemusi ega komisjoni ettepanekut järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta. See ei ole ammendav, kuid selles vaadeldakse mõningaid võimalusi, kuidas põllumajandustootjaid õiglasemalt ja sihipärasemalt toetada. Põllumajandust ja toidutootmist mõjutavad jätkuvalt kliimamuutused ja loodusvaadega seotud piirangud. Tulevane ÜPP peaks sisaldama auahnemaid eesmärgi, seda nii seoses ressursitõhususe, keskkonnanahoiu kui ka kliimameetmetega.

Muud ettepanekud:

- soodustada nüüdisaegse tehnoloogia kasutamist, et toetada põllumajandustootjaid kohapeal ja tagada läbipaistvam ja kindlam turg;
- julgustada noori põllumajandustegevusega alustama, koordineerides tegevust liikmesriikide pädevusega sellistes valdkondades nagu maa maksustamine, maa kasutuse planeerimine ja oskuste arendamine;
- leida lahendus kodanike muredele, mis on seotud kestliku põllumajandustootmisega, sealhulgas tervise, toitumise, toidu raiskamise ja loomade heaoluga;
- võtta sidusaid meetmeid, mis on kooskõlas üleilmsete meetmetega, eriti sellistes valdkondades nagu kaubandus, ränne ja kestlik areng;
- luua riskijuhtimist käsitlev ELi tasandi platvorm, et aidata põllumajandustootjatel paremini toime tulla kliimamuutustest tingitud ebakindluse, hindade kõikumise ja muude riskidega.
- Komisjon esitab asjakohased seasandlikud ettepanekud teatistes kirjeldatud eesmärkide jõustamiseks enne 2018. aasta suve

pärast mitmeaastase finantsraamistikuga ettepanekut.

Euroopa Komisjoni teatistes ÜPP tuleviku kohta nähakse vajadust ühtlustada põllumajanduse otsetoetusi

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja hinnangul on positiivne, et Euroopa Komisjoni teatistes käsitletakse ka ebavõrdsete otsetoetuste teemat. "Oleme kohtumistel Euroopa Komisjoni põllumajandusvoliniku Phil Hogani ja teiste poliitikakujundajatega ebavõrdsete konkurentsitingimuste probleemi alati rõhutanud. Heameel on tõdeda, et see teema pälvib ka uue perioodi ettevalmistamisel tugevat poliitilist tähelepanu," ütles põllumajanduskoja juhatuse esimees Roomet Sõrmus.

Teatistes öeldakse, et "vähendada tuleks liikmesriikide vahelisi erinevusi seoses ÜPP raames antava toetusega. Ehkki tuleb tunnustada suhteliste tööjõukulude ja maa hinna suuri erinevusi ning varieeruvat põllumajanduslikku potentsiaali ELi eri piirkondades, seisavad kõik ELi põllumajandustootjad siiski silmitsi sarnaste probleemidega, mis on seotud turukõikumiste, keskkonna ja kliimaga."

Sõrmuse sõnul võivad Eesti põllumajanduse konkurentsivõimet kahjustada komisjoni teatistes pakutud ettepanekud, mis käsitlevad võimalust kehtestada otsetoetustele kohustuslik ettevõttepõhine piirmäär, vähendada toetust suuremate põllumajandustootjatele või keskenduda ümberjaotavale toetusele. "Põllumajanduspoliitika eesmärgiks peaks olema asjakohaseid meetmeid kasutades kõikide põllumajandustootjate konkurentsivõime kindlustamine sõltumata ettevõtte suurusest, otsetoetuste ümberjaotamine seda eesmärki saavutada ei aita. Vastupidi, sellel võivad olla näiteks väga negatiivsed mõjud põllumaa rendihindadele," rõhutas koja juht.

Ühise põllumajanduspoliitika uut tulemustele orienteeritud arhitektuuri kommenteerides rõhutas Sõrmus, et vajame tugevat ühist põllumajanduspoliitikat, mis sätestaks ühised ja lihtsad reeglid ELis. Põllumajanduskoda tervitab komisjoni kava lihtsustada ühist põllumajanduspoliitikat, samas vajab täiendavat analüüsi, kas komisjoni poolt pakutud uus keskkonnahüvede pakkumise mudel aitab sellele kaasa või muudab ÜPP veelgi keerulisemaks.

EL-I PÕLLUMAJANDUSE PANUS TÄNAPÄEVAL

Eesti ja Läti esindajad kohtusid Euroopa Komisjoni asepresidendi Valdis Dombrovskisega

29. novembril kohtusid Põllumajandus-Kaubanduskoja juhatuse liige Tiina Saron, Brüsseli esindaja Ene Kärner ja Läti Põllumeeste Liidu asepresident Maira Dzelzkalēja-Burmistre Euroopa Komisjoni asepresidendi Valdis Dombrovskisega, et kõnele da ühise põllumajanduspoliitika tulevikust ning Balti riikide murekohtadest.

Peamiselt rahandusküsimuste eest vastutav volinik Dombrovskis näitas põhjalikke teadmisi Balti riikide muredest ja eesmärkidest põllumajanduspoliitika vallas ning rõhutas kohe kohtumise alguses, et otsetoe-

tuste ühtlustamine peab jätkuma. EL järgmise perioodi eelarvest on hetkel veel vara rääkida, sest selle koostamine alles käib. Otsustamata on üldised eelarveküsimused, pole jõutud ka sektoriaalsete aruteludeni nagu ÜPP. Ametlikult avaldatakse EL mitmeaastase eelarve (Multiannual Financial Framework, MFF) ettepanekud 2018. aasta maikuuks.

Brexit'i jm EL eelarvet koormavate teemade valguses väheneb EL eelarve 10-13 %. Paraku on ÜPP ja ühtekuuluvuspoliitika enim rahastatavad eelarveread EL-s, seega eelarve vähendamise eesmärgi puhul on mõistetav, et esmalt soovitakse just neid kärpida. Tuleks leida mõistlik ja tasakaalustatud lähenemine. Tu-

lemused ei saa olla väga kiired, kuid need on vajalikud. On alust arvata, et vaatamata mitmesugustele kuulujuttudele jätkub ka ühtekuuluvuspoliitika rahastamine edaspidi, kuid on teadmata, millises mahus.

Volinik Dombrovskis oli teadlik ka Baltimaade ja Soome murest ilmastikukahjude pärast sel aastal ning sõnas, et selle üle arutelud jätkuvad. Olukorraga ollakse kursis Komisjoni presidendi Junckeri tasemeni välja ning toimuvad arutelud, kuidas kahju kannatanuid aidata.

Volinik rõhutas, et edasine koostöö ja vastastikune infovahetus põllumeeste esindajatega on teretulnud ning loodetavasti kohtutakse taas järgmise poolaasta jooksul.

Eesistumise võit: Omnibus- ehk koondmääruse põllumajandusküsimustes jõuti kokkuleppele

Europarlament ja EL Nõukogu jõudsid 12. oktoobril kokkuleppele nn Omnibus-määruse kinnitamise üle, mis sisaldab põllumajanduspoliitika reeglite lihtsustamist, tõhusamaid riskijuhtimismeetmeid ja tugevamat läbirääkimisjõudu põllumeestele. Kokkulepe on osa diskussioonist tehniliste muudatuste kohta ÜPP reeglites, eesmärgiga teha põllumeeste elu lihtsamaks. Esimene kokkulepe, mida nähakse ka ÜPP vahekokkuvõttena, sillutab teed uuele EL eelarveseadusele, mis hakkab kehtima 1. jaanuaril 2018. Kokkulepitud põllumajanduse osa on ainult üks paljustest Omnibus-määruses käsitletatavatest valdkondadest (regionaalpoliitika, tööstus, transport, eelarve ja eel-

arvekontroll), mille üle läbirääkimised veel jätkuvad.

Kokkulepitud reeglitega lihtsustatakse ühist põllumajanduspoliitikat (ÜPP) mitmete tehniliste paranduste tegemisega ÜPP-d reguleerivasse nelja määrusesse: otsetoetuste, maaelu arengu, ühise turukorralduse ja horisontaalne määrus.

Otsetoetused

- aktiivne põllumajandustootja: vahe tegemine aktiivsete ja mitteaktiivsete põllumajandustootjate vahel muutub valikuliseks ning seetõttu ei pea liikmesriigid, kelle jaoks oli tegu ülemäärase halduskoormusega, seda jätkama;
- püsirohumaa: praeguseid norme

muudetakse, et pakkuda liikmesriikidele suuremat paindlikkust nõude rakendamisel;

- toetuste vähendamine: kokkuleppega kinnitatakse liikmesriikide võimalus vaadata kord aastas läbi otsused, mis käsitlevad otsetoetuste vähendamist;
- kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade kasutamine: ökoloogilise kasutuseesmärgiga maana käsitletakse põllumajandusmaad, kus kasvatatakse selliseid sorte nagu siidpöris (*miscanthus*) ja kaelus-vaigulill (*silphium perfoliatum*), samuti meetaimedele mõeldud kesa;
- noored põllumajandustootjad: noortele põllumajandustootjatele

antakse toetusi viieks aastaks alates taotluse esitamisest, kui taotlus esitati viie aasta jooksul põllumajandusettevõtte asutamisest. Lisaks võivad liikmesriigid suurendada noorte põllumajandustootjate toetusi esimeses sambas kuni 50% kehtivate ülemmäärade piires;

- vabatahtlik tootmiskohustusega seotud toetus: liikmesriigid saavad võimaluse vaadata kord aastas oma otsus läbi.

Ühine turukorraldus

- väärtuse jaotamine: võimalust pida kollektiivseid läbirääkimisi väärtuse jaotamise tingimuste üle lepingutes laiendatakse ka muudele sektoritele peale suhkrusektori ning see muutub vabatahtlikuks;
- tootjaorganisatsioonid: tootjaorganisatsioonide vabatahtliku tunnustamisega seoses otsustasid institutsioonid säilitada praeguse olukorra, st nõude, et nende majandustegevus oleks tegelik ja erandi tegemine on ette nähtud piimasektorile. Uue organisatsioonide kategooria (läbirääkimisorganisatsioonid) lisamise ettepanek lükati tagasi;
- tootjaorganisatsioonid ja konkurentsieskirjad: mõnda tootjaorganisatsioonide eesõigust, nt tootmise kavandamine, tootmiskulude optimeerimine, turule laskmine ja läbirääkimiste pidamine liikmete nimel põllumajandustoodete tarnimise lepingute üle, mis juba eksisteerivad sellistes sektorites nagu oliiviõli, veiseliha ja põllukultuurid, laiendatakse kõikidele sektoritele, et parandada põllumajandustootjate positsiooni tarneahelas. Sellist laiendamist arvesse võttes otsustati lisada tootjaorganisatsioonide käsitlevale artiklile ka mõned kaitsemeetmed konkurentsi kindlustamiseks;
- puu- ja köögivilja rakenduskavad, vein ja impordikvoodid: kokkulepitud normidega nähakse ette lihtsustamine ja tehnilised parandused nimetatud valdkondades;
- kriisiohje: kriisiperioodidel tootmise vabatahtliku vähendamise kava ettepanek jäeti välja ja see lükati arutelu kõnealuse teema üle edasi 2020. aasta järgse ühi-

se põllumajanduspoliitika eelseisvaks läbivaatamiseks.

Maaelu areng

- sissetuleku stabiliseerimise vahend: samal ajal, kui üldise sissetuleku stabiliseerimise vahendiga seotud toetust antakse jätkuvalt, kui põllumajandustootja sissetulek väheneb rohkem kui 30% tema keskmisest aastasissetulekust, on uue sektoripõhise vahendi künnis 20%. Samamoodi tehakse kindlustuslepingute puhul, mis katavad muu hulgas halbadest ilmastikutingimustest tulenevad kahjud, toetus kättesaadavaks juhul, kui hävinud on rohkem kui 20% põllumajandustootja keskmisest aastatoodangust;
- rahastamisvahendid: mitu muudatust tehti normidesse, mida tuleb järgida rahastamisvahendite puhul, et edendada nende kasutamist ja ühtlustada neid muude ELi struktuuri- ja investeerimisfondidega.

Horisontaalne määrus

- kriisireserv: kuigi praegu kehtivad norme ei muudetud, kohustus komisjon järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettevalmistamise raames esitatud avalduses vaatama läbi reservi toimimise, et võimaldada tõhusat ja õigeaegset sekkumist turukriisi ajal;
- 50/50 reegel: ettepanek kaotada nn 50/50 reegel lükati tagasi. Liikmesriikide ja ELi eelarvest jätkatakse võrdselt finantstagajärgede kandmist summade puhul, mis on normide eiramise tõttu kaduma läinud ja mida ei ole mõistliku tähtaja jooksul tagasi nõutud;
- finantsdistsipliin: lihtsustati kehtivat korda, millega tagatakse, et ÜPP sätete alusel tehtud kulud ei ületa ELi eelarves sätestatud ülemmäärasid - seda haldab nüüd komisjon üksi.

Parlament ja Komisjon kiidavad koostööd

Europarlamendi põllumajanduskomitee läbirääkimiste tiimi juht Paolo De Castro ütles tulemust kommenteerides, et põllumehed saavad paremad vahendid reageerimaks turu volatiilsusele ja keskkonnariskidele ning paremaks oma positsiooni tar-

neahelas. See muudab EL põllumajanduspoliitika ausamaks ja lihtsamaks, paremini kohandatuks põllumeeste vajadustele ja aitab paremini täita tarbija ootusi. Raportöör Albert Dess ütles, et liikmesriigid saavad ise otsustada, kas viis aastat või kauem kündmata maa kvalifitseerub püsirohumaana või mitte.

Euroopa Komisjoni pressiesindaja sõnas, et Komisjon on tänulik konstruktiivse koostöö eest ning määrus sisaldab palju kasulikke elemente, mis põhinevad Komisjoni senistele pingutustele lihtsustamise osas, eriti rohestamist, riskijuhtimist ja põllumeeste ühistegevust puudutav osa. Komisjon on siiski mures konkurentsiseaduse muutmise üle, milles nõukogu ja parlament leppisid kokku ilma mõju-uuringut korraldamata. See viib juriidilise ja protseduurilise ebakindluseni, mis on ebasoovitav ja mille mõju ja järeltulem ei ole selged, lisasid ametnikud.

Ka Põllumajanduse Erikomitee (SCA) kinnitas eelnenud kokkulepped, sillutades teed tehnilistele parandustele ÜPP määrustes, mis hakkavad kehtima 1. jaanuaril 2018. a.

Copa-Cogeca kutsub üles Omnibus-määrust kiiresti ellu rakendama

Copa - Cogeca tervitas Europarlamendi ja EL Nõukogu saavutatud kokkulepet, mis lihtsustab ÜPP-d, edendab põllumeeste läbirääkimisvõimet ning kindlustuskeeme kaotuste kompenseerimiseks.

Copa - Cogeca peasekretär Pekka Pesonen ütles: "Täna Europarlamendi, eriti saadikuid Paulo de Castro ja Michel Dantini nende töö eest selle positiivse tulemuse saavutamisel. Täna ka Eesti eesistumist sellele kokkuleppele jõudmise eest."

Vähendamaks bürokraatiat ja julgustamaks kindlustusmeetmeid kasutusele võtma, tuleks kokku lepitud Omnibus-määrus ellu rakendada 1. jaanuarist 2018. "Poliitiline kokkulepe Europarlamendi ja EL Nõukogu vahel on positiivne samm. Et see oleks efektiivne, vajavad põllumehed nende meetmete rakendamist enne uue toetusperioodi algust. Julgustame EL institutsioone Omnibus-määrust osadeks jagama ning kiiresti kinnitama ja rakendama juba kokku lepitud põllumajanduse osa," sõnas Pesonen.

© European Union, 2017 / Source: EC - Audiovisual Service / Photo: Etienne Ansotte

EL ja Jaapan viimistlevad majanduspartnerluslepingut

Euroopa Komisjoni kaubandusvolinik Cecilia Malmström ja Jaapani välisminister Taro Kōno teatasid 8. detsembril, et lõplikud arutelud ELi-Jaapani majanduspartnerluslepingu üle on lõppenud edukalt.

Põhimõttelisele poliitilisele kokkuleppele jõuti 6. juulil 2017 toimunud ELi-Jaapani tippkohtumisel ning sellest ajast peale on läbirääkijad tegelelenud viimaste üksikasjadega, et vormistada lõplik juriidiline tekst. See etapp on nüüd läbi saanud.

Läbirääkimiste lõpuleviimine on oluline verstapost protsessis, mille tulemusena sõlmitakse suurim kahepoolne kaubandusleping, mille üle EL on kunagi läbirääkimisi pidanud. Selle majanduspartnerluslepinguga avanevad mõlemale poolele tohutud turuvõimalused ning tugevneb ELi ja Jaapani vaheline koostöö mitmes valdkonnas. Samuti kinnitab see säästva arengu nimel tehtavaid ühiseid jõupingutusi ja hõlmab esimest korda Pariisi kliimakkokkuleppega seotud kohustust.

Pärast kinnituse saamist protsessi lõpulejõudmise kohta 8. detsembri varahommikul sõnas Jean-Claude Juncker peaminister Abega peetud telefonikõnes: „See leping näitab ELi tippvormi nii vormi kui ka si-

su poolest. EL ja Jaapan edastavad jõulise sõnumi avatud, ausa ja reegliteel põhineva kaubanduse kaitseks. See leping sisaldab ühiseid väärtusi ja põhimõtteid ning annab mõlemale poolele käegakatsutavat kasu, kaitstes samal ajal teineteise tundlike valdkondi. Kooskõlas juulis võetud kohustusega lõpetasime arutelud enne aasta lõppu. Järgnevalt teeme kõik, mis vaja, et esitada leping Euroopa Parlamendile ja ELi liikmesriikidele, et meie ettevõtted ja kodanikud saaksid kasutada selle täieliku potentsiaali enne minu komisjoni ametiaja lõppu.“

Põllumajanduse ja maaelu arengu volinik Phil Hogan lausus: „See leping kujutab endast kõige olulisemat ja kaugele ulatuvat tehingut, mis EL on eales põllumajanduslike toiduainete kaubanduses sõlminud. See annab meie põllumajanduslike toiduainete eksportijatele tohutu kasvuvõimaluse väga suurel, arenenud ja kogunud turul. Meil läks korda arendada välja meie ekspordiprofiiliga sobiv vabakaubanduslepingu näidis ja saavutada samas vastastikku kasulik leping meie partneriga. See näitab, et EL on juhtiv jõud maailmas ning kehtestab standardeid ülemaailmses kaubanduses ja selle eeskirjades. See on konkreetne näide sellest, kuidas EL rakendab üleilmastumist oma kodanike hüvanguks. ELi põllumajandusli-

ke toiduainete eksport loob kvaliteetseid töökohti, millest enamik asub maapiirkondades.“

Juulist alates toimunud aruteludes keskenduti järgmistele lahtiseks jäänud tehnilistele küsimustele: ELi ja Jaapani kohustuste tasakaalustamine tariifide ja teenuste osas; ELi ja Jaapani geograafiliste tähistega kaitse sätete kokkuleppimine; lõplikule kokkuleppele jõudmine head reguleerimistava ning regulatiivset koostööd ja läbipaistvust käsitlevate peatükkide osas; Pariisi kokkuleppe täitmise seotud kohustuste tugevdamine kaubanduse ja säästva arengu peatükis; mitme väiksema lahendamata jäänud küsimuse lahendamine lepingu eri osades.

Lepingu põhielemendid

Majanduspartnerluslepinguga kõrvaldatakse suur osa Jaapanisse eksportivate ELi äriühingute makstavatest tollimaksudest, mis ulatuvad aastas 1 miljardi euron. Samuti kaotatakse mitmed pikaajalised õiguslikud tõkked. Lisaks avab leping ELi peamiseks põllumajanduslikule ekspordile pääsu 127 miljoni tarbijaga Jaapani turule ning suurendab ELi ekspordivõimalusi mitmes valdkonnas.

Leping toob EList pärit põllumajanduskaupade ekspordiga seoses kaasa eelkõige järgmise:

- kaotatakse tollimaksud mitme juustusordi puhul, näiteks Gouda ja Cheddar (praegu 29,8%), ja veiniekspordi puhul (praegu keskmiselt 15%);
- võimaldatakse ELil suurendada märkimisväärselt veiseliha ekspordit Jaapanisse, samas kui sealihaga kauplemine muutub töödeldud sealihaga kauplemine tollimaksuvabaks ja värske sealihaga kauplemine peaaegu tollimaksuvabaks;
- tagatakse enam kui 200 kvaliteetse Euroopa põllumajandustootte ehk geograafilise tähistega kaitse Jaapanis ning ka valitud Jaapani geograafiliste tähistega kaitse ELis.

Lepingus on ka mahukas peatükk kaubanduse ja säästva arengu kohta; seatakse kõrged standardid tööjõu, ohutuse, keskkonna- ja tarbijakaitsele; tugevdatakse ELi ja Jaapani tegevust säästva arengu ja kliimamuutuste valdkonnas ning tagatakse täielikult avalike teenuste osutamine.

Järgmised sammud

8. detsembril avaldatud teadaanne tähendab, et EL ja Jaapan alustavad nüüd lepingu teksti juriidilist kontrolli ehk toimub selle õiguslik läbivaatamine. Kui see toiming on lõpetatud, tõlgitakse lepingu ingliskeelne tekst teistesse 23 ELi ametlikku keelde ja jaapani keelde.

Pärast seda esitab komisjon lepingu heakskiitmiseks Euroopa Parlamendile ja ELi liikmesriikidele, pida-

des silmas eesmärki jõustada leping enne praeguse Euroopa Komisjoni ametiaja lõppu 2019. aastal.

Samal ajal jätkuvad läbirääkimised investeeringute kaitse standardite ja investeeringute kaitse alaste vaidluste lahendamise üle. Mõlema poole kindel soov on saavutada võimalikult kiiresti vastastikune lähenevine investeeringute kaitse läbirääkimistel, võttes arvesse mõlema poole ühist pühendumist luua Euroopas ja

Jaapanis stabiilne ja turvaline investeerimiskeskond.

EL ja Jaapan jätkavad koostööd strateegilise partnerluse lepingu varase sõlmimise nimel. Selle lepinguga tugevdatakse veelgi ELi-Jaapani suhet ja see annab meie tulevasele ühisele tegevusele strateegilise suuna ja järjepidevuse. Strateegilise partnerluse leping ja majanduspartnerlusleping kavatakse koos alla kirjutada 2018. aastal.

“Karm” Brexit mõjub EL lihatööstustele laastavamalt kui Venemaa impordikeeld

“Karmil” Brexitil on katastroofiline mõju Euroopa lihatööstustele, selgub hiljuti avaldatud Euroopa lihakauplejate liidu UECBV uuringust.

Uuring, mille tellis UECBV ja viis läbi Red Flag Consulting, analüüsib nn karmi Brexiti võimalikku mõju Euroopa lihasektorile. Uuringu tulemuste kohaselt võib kokkuleppe mittesaavutamise (“no-deal”) viia järgmiste tulemusteni:

- Kaubanduse kokku kukkumine – EL veiseliha ekspordi 84%-line langus Ühendkuningriikidesse;
- Hinnašokk – EL sealihatoodangu väärtus langeb 2,3 miljardit eurot ja veiselihatoodangu väärtus 2,4 miljardit eurot;
- Töökohtade kadumine – kaob vähemalt 32 000 töökohta üle EL nii põllumajandusettevõtetes kui ka töötlevas tööstuses ja jaekaubanduses.

Sellise stsenaariumi kohaselt kannatab lihasektor raskemate tagajärgede all kui teised sektorid ka järgmistel põhjustel:

- Kõrgemad WTO tariifid kui teistes sektorites;
- Lisakulud veterinaarkontrollile, mis lisanduvad kõikidele kaupadele rakenduvatele tollikontrollidele;
- Katkestused tarneahela toimimises ning kaos lühikese tarnetähtajaga värske liha tarnesüsteemides.

Põhjalik raport modelleerib karmi Brexiti mõju EL ja Ühendkuningriigi vahelisele kaubandusele, tuues välja stsenaariumi, mille kohaselt hinnabarjäärid ning lisanduvad veterinaarkontrollid ja suurenenud transpordikulud vä-

hendavad kauplemist EL ja ÜK vahel. Veiselihakaubandus väheneb hinnanguliselt kuni 84%, lambalihakaubandus 76% ning sealihakaubandus 48% võrra. Lisakoguste liha jäämine EL siseturul võib lühiajaliselt langetada veiseliha hinda 8.8% ja sealihahinda 7.3% võrra. See hinnašokk võib langetada EL lihatoodangu väärtust: 2,4 miljardit € veiseliha ning 2,3 miljardit eurot sealihahindade puhul. Kaotus läbib šokilainetena kogu sektorit ning konservatiivse hinnangu kohaselt võib EL-s tervikuna kaduda 32 000 töökohta.

Uuringu tulemusel leitakse, et karmi Brexitil on valdavalt negatiivne mõju EL lihaturule, arvestades olulist kaubandusvoogu EL ja ÜK vahel. Kuna Ühendkuningriigi turul valitseb peamiselt liha puudujääk, saab selle tagajärgi tunda olema kõikjal EL-s. Uus turuväljund on vaja leida tervele müriaadile erinevatele karkassi osadele - lihaliikidele ja -toodetele, mistõttu puudutab see kõiki EL liikmesriike, ka neid, kellel otsene kaubandus Ühendkuningriigiga on olnud vähene. Karmi Brexiti poolt tekitatava šoki ulatus on märkimisväärselt suurem, kui oli Venemaa impordikeeld 2014. aastal ning alternatiivsete turgude leidmine saab olema oluliselt raskem, rõhutatakse raportis.

Lisaks on oodata ulatuslikku kaas-aegse tarbija ootustele vastava värske liha tarnimise katkestusi keeruliste logistikasüsteemide tõttu, mis põhjustavad lihasektorile edasisi kahjusid ning peletavad Ühendkuningriigi tarbijad värske liha ostmisest eemale.

Uuringus pakutakse siiski välja ka lahendusi katastroofi minimeerimiseks. Soovitused on järgmised:

- Õigeaegne ja piisavalt pikk ülemine-

kuperiood, et ettevõtted saaksid uute oludega kohaneda;

- Kaubandussuhted, mis tekitaksid võimalikult vähe lisakoormust, eriti VKE-dele, ning praeguste tingimuste säilitamine, kui vähegi võimalik;
- Seadusandluse järjepideva koostöölastamise tagamine EL ja ÜK vahel;
- Turu toetusmehhanismide rakendamise, sh turulepääsu parendamiseks, rahvusvaheliselt lihtsustatud transiitsüsteemid ning eluliselt vajalikud investeeringud sadamateenustesse.

UECBV juhataja Philippe Borremans ütles raportit kommenteerides, et karmi Brexit kujutab endast suurimat ohtu EL tootjatele, töötajatele ja tarbijatele, millel on potentsiaalselt suurem negatiivne mõju kui Venemaa impordikeelul. Lõigates ära ühe suurima ja kõrgeima väärtusega lihaturu Euroopas, ähvardab Brexit katastroofi lihatööstusele kogu EL-s. Halvima stsenaariumi korral, kui EL ja ÜK vahel ei sõlmita mitte mingit kokkulepet, on mõju sektorile laastav tänu lisanduvatele tollimaksudele, veterinaarkontrolli tasudele ja suurenenud tolli- ning transpordikontrollidele ja sellega seotud logistikasüsteemide katkestustele.

Järeldused, millele uuringus jõutakse, peegeldavad meie suurimaid hirme: karmi Brexit saadab šokilane üle kogu EL lihasektori, hävitab töökohad, tõstab tarbijahindu ning laastab meie sektori väikeettevõtete omanike elatusvahendid. Kriisi ulatus on liiga suur, et seda ignoreerida; palume poliitikategijatel tõsiselt järgida uuringus esitatud soovitusi ning kaitsta seda elujõulist ja tähtsat Euroopa toidusektorit, lisas ta.

Nõukogu jõudis kokkuleppele uue mahetootmise määruse osas

20. novembril kiitsid EL põllumajandus- ja kalandusministrite nõukogu esindajad heaks kokkuleppe mahepõllumajanduse uute eeskirjade kohta. Sellega lihtsustakse ja ühtlustatakse mitmeid mahetoidu tootmist reguleerivaid eeskirju nii Euroopa Liidus kui ka väljaspool liitu.

Nõukogu poolt heaks kiidetud kokkulepe läheb Euroopa Parlamenti hääletamisele. Kui uued eeskirjad on vastu võetud, jõustuvad need 1. jaanuaril 2021. Tootjatele, ettevõtjatele ja kaubanduspartneritele on sellega antud piisavalt aega uue raamistiku kohanedada.

Miks on mahepõllumajandussektori jaoks vaja uusi eeskirju?

Paljud praegused eeskirjad on koostatud rohkem kui 20 aasta eest ja vajavad ajakohastamist, et neis kajastuksid ELi mahepõllumajandussektoris viimase kahe aastakümne jooksul aset leidnud olulised muutused. Mahetootmine on ELi põllumajanduse üks kiiremini arenevaid sektoreid: mahepõllunduse jaoks kasutatava maa pindala suureneb ligikaudu 400 000 hektarit aastas. ELi mahepõllumajanduslike toodete turg on umbes 125% suurem kui kümme aastat tagasi ja selle väärtus on ligikaudu 27 miljardit eurot. Praegu kehtivate eeskirjade ja erandite paljususe ei anna sellele Euroopa põllumajanduse äärmiselt tähtsalle sektorile piisavalt kindlust ja tagatist, kuid uue määruse lihtsam ja ühtlustatum lähenemisviis peaks aitama sellel sektoril veelgi kiiremini kasvada.

Milline on reformi pakutav lisaväärtus ja mis sellega muutub?

Peamine edasimineku on see, et võetakse kasutusele üks ELi eeskirjade kogum, mis hõlmab kogu ELi mahepõllumajandussektorit. Vanade eeskirjade kohaselt oli lubatud nn à la carte erandite süsteem, mõnikord ühe tootja tasandil. Uutes eeskirja-

des võetakse arvesse vajadust paindlikkuse järele, mis oli varem tagatud nimetatud eranditega. Jätkuvalt on lubatud nõuetekohaselt põhjendatud erandid, nagu mahepõllumajandusliku koostisosa ajutine asendamine mitterahepõllumajanduslikuga juhul, kui varud on väiksed, kuid nüüd saavad need erandid olema ajaliselt piiratud, neid hinnatakse korrapäraselt ja kohaldatakse vajaduse korral kõigi tootjate suhtes, tagades kõikide võrdse kohtlemise. Samu eeskirju kohaldatakse kõikide mahetootjate ja -toodete suhtes.

Ühtseid eeskirju hakatakse kohaldama ka kolmandate riikide põllumajandustootjatele, kes ekspordivad oma mahetooteid ELi turule. Nende eeskirjadega asendatakse praegu imporditud mahetoidu suhtes kohaldatavad rohkem kui 60 eri standardit, mida loetakse samaväärseks ELi eeskirjadega. See toob kaasa kaubanduse olulise paranemise, eelkõige seeläbi, et ELi ja kolmandate riikide ettevõtjatele hakkavad kehtima võrdsed tingimused.

Eeskirjade kohaldamisala on laiendatud, et hõlmata uusi tooteid, nagu sool, kork ja eeterlikud õlid. Et pakkuda tootjatele lisavõimalusi, on edaspidi võimalik lisada ka uusi tooteid vastavalt sektori arengule ja tarbijate nõudmistele.

Uus määrus muudab põllumajandustootjate elu lihtsamaks. Näiteks saavad väiketalunikud nüüd valida rühmiti sertifitseerimise võimaluse, mis vähendab sertifitseerimiskulusid ja muudab lihtsamaks mahepõllumajanduse kavaga ühinemise.

Uusi võimalusi luuakse ka mahepõllumajanduslike seemnete ja muu geneetiliselt mitmekesise taimse paljundusmaterjali uue turu avamisega. See suurendab elurikkust ja põllukultuuride kestlikkust ning soodustab innovatsiooni. Paraneb vastupanuvõime kahjuritele ja haigustele ning tähelepanu pööratakse paremale kohandamisele kohalike tingimustega.

Kas uued eeskirjad toovad mahetootjatele ja sertifitseerimisele rohkem kontrolli ja suurema bürokraatia?

rimisasutustele kaasa rohkem kontrolli ja suurema bürokraatia?

Vastupidi – uute eeskirjadega luuakse olukord, kus vajadus teha kontrolli tagamiseks tarbijate usaldus sektori vastu ning sellest tegevusest põllumajandustootjatele ja pädevate asutustele tulenev koormus on tasakaalus. Kontrollid toimuvad liikmesriigi tasandil ja ette teatamata, mis tagab nende tõhususe. Standardkorra kohaselt tehakse kontrolli igal aastal, kuid uute eeskirjadega tunnistatakse, et väljakujunenud mahetootjate puhul ei ole see alati tingimata vajalik. Selliseid tootjaid, kellel ei esine kolme järjestikuse igaaastase kontrolli jooksul rikkumisi, võivad riigi ametiasutused otsustada kontrollida ainult kord kahe aasta tagant. See vähendab bürokraatiat nii põllumajandustootjate kui ka riigiasutuste jaoks.

Kas mahetoidu tootmisel on lubatud kasutada pestitsiide?

Mahetootmise eeskirjad on väga selged: sertifitseeritud tootjad ei tohi oma põllumajandussaadustes mingil juhul kasutada keelatud aineid, näiteks pestitsiide. Seda põhimõtet on järgitud alati ja see ei muutu ka uute eeskirjadega.

Küll aga sätestatakse uutest eeskirjadest ennetusmeetmed, mida tootjad peavad võtma selleks, et vähendada juhusliku saastumise riski pestitsiidide tõttu, mida kasutatakse mahekultuuride kõrval kasvatatavatel tavapärasel põllukultuuridel. Nende meetmete kontrollimise eest vastutavad riigi ametiasutused. Tarbijad peaksid saama olla täiesti kindlad, et ELi mahetoote logo kandvate toodete tootmisel ei ole aktiivselt kasutatud pestitsiide ja et on võetud kasutusele kõik võimalikud ettevõtte abinõud, et vähendada pestitsiidide juhusliku esinemise (väikest) riski.

Komisjon hindab olukorda nelja aasta jooksul pärast uue määruse kohaldamise alguskuupäeva, st pärast 1. jaanuari 2021. See võimaldab põhjalikult analüüsida lubamatute

ainete sisalduse piirmääraga seotud riiklikke eeskirju ja tavadid ning anda hinnangu selle valdkonna edasis- te sammude kohta.

Mida toovad uued eeskirjad kaasa imporditud mahetoode- te puhul?

Uus määrus ei hõlma mitte ainult ELi mahetooteid, vaid ka muudest riikidest ELi imporditud tooteid. Tunnustatud kontrolliasutuste osas kehtivad uued eeskirjad ühtviisi nii ELis tegutsevatele tootjatele kui ka kolmandate riikide tootjatele, kes soovivad müüa oma tooteid Euroopa Liidu ühisel turul. Kui varem pidid kolmandate riikide tootjad järgima ELi eeskirjadega samaväärs- seks loetud nõudeid, siis nüüd peavad nad järgima samu eeskirju nagu ELi tootjad. See tähendab üleminekut nõuete samaväärsuse põhimõtelt nõuetele vastavuse põhimõttele. Nii luuakse võrdsed võimalused kõikidele tootjatele, kes võivad olla kindlad, et kõik nad on kohustatud järgima samu kõrgeid standardeid, andes ka tarbijatele kindlustunde, et kõik ELis müüdivad mahetooted, olenemata sellest, kas need on too-

detud ELis või mitte, vastavad sama- dele kvaliteedinõuetele.

Mis saab mahepõllumajan- duskokkulepetest, mille EL on teiste riikidega sõlminud?

Olemasolevad korrad või kokkulepped tuleb vajaduse korral viia mõistliku aja jooksul kooskõlla uute eeskirjadega.

Olemasolevad nõuete samaväärsuse tunnustamised selliste kolman- date riikide puhul, mis on praegu väljaspool vastastikuse samaväärsu- se korra kohaldamisala, tuleb muuta vastastikusteks kaubanduslepin- guteks, et tagada ettevõtjatele kind- lam õigusraamistik. Viieaastase üle- minekuperioodiga tagatakse, et nii ELil kui ka tema partneritel on aega selliste vastastikku kasulike lepingu- te üle läbi rääkida.

Mida toovad uued eeskirjad kaasa kasvuhoones toimuva mahepõllumajandusliku toot- mise puhul?

Üks mahepõllumajandusliku toot- mise põhinõudeid on taimede toit- mine peamiselt mulla ökosüsteemi kaudu. Uue määrusega kinnitatakse seost mullaga kui aluspõhimõtet ja

selle kohaselt ei ole piiritletud pee- narde kasutamine kooskõlas mahe- põllumajanduse üldpõhimõtetega.

Uue määruse kohaselt võivad tootjad neis riikides, kus selline tava on mahepõllumajanduses juba luba- tud, siiski kasvuhoonete kasutamist jätkata, kuid teha seda piiratud aja jooksul, st 10 aastat. Komisjon esitab aruande piiritletud peenarde kasvu- hoones kasutamise kohta viie aasta jooksul pärast uue määruse kohal- damise alguskuupäeva ja võib selle- le vajaduse korral lisada seadusand- liku ettepaneku.

Kas eeskirjad kehtivad kõi- kide mahetoode, sealhulgas töödeldud toodete suhtes?

Uut mahepõllumajandusliku toot- mise määrust kohaldatakse elusate ja töötlemata põllumajandustoode- te, sh seemnete ja muu taimse pal- jundusmaterjali ning töödeldud põl- lumajandustoodete suhtes, mida ka- sutatakse toiduna ja söödana. Töö- deldud tooted võib märgistada ma- hepõllumajanduslikuna vaid siis, kui vähemalt 95% põllumajanduslikest koostisosadest on mahepõllumajan- duslikud.

Kliimamuutuste leevendamise esialgne kokkulepe Euroopa Parlamendiga

Eesistujariik Eesti ja Euroopa Parlament jõudsid 14. detsembril mitteametlikule kokkuleppele maakasutust, maa kasutuse muutust ja metsandust (LULUCF) käsitleva määruse suhtes. Määruses sätestatu aitab vähendada ELi kasvuhoonegaaside koguhet ajavahemikul 2021–2030 tänu maade ja metsade paremale kaitsmisele ning majandamisele kogu EL-s. ELi suur- saadikud annavad esialgsele kokkuleppele oma hinnangu eesmärgiga kiita see heaks 20. detsembril 2017.

Üldiselt peavad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) mittekuuluvad sektorid andma omapoolse panuse heitkoguste vähendamise ning vähendama 2030. aastaks heitkoguseid 30% võrreldes 2005. aasta tasemetega.

Uue määrusega luuakse raamistik, mis tagab, et arvesse võetakse asjaomase sektori heidet ja selle sidumist. See võimaldab ELil saavutada Pariisi kliimakokkuleppe eesmärgi vähendada heitkoguseid 2030. aastaks vähemalt 40%. EL saab nüüd kasutada vahendeid, mida tal on vaja Pariisi kliimaeesmärkide saavutamiseks.

EL on reforminud oma heitkogustega kauplemise süsteemi ja teeb tööd selle nimel, et kehtestada siduvad heitkoguste vähendamise kohustused. Kokkuleppe tulemusel aitavad loodusressursid samuti leevendada kliimamuutusi.

“Olen väga rahul tänaste tulemustega ja loodan, et liikmesriigid saavad selle veel sel aastal kinnitada. Kliimamuutustega võitlemine on olnud Eesti eesistumise prioriteet ning HKS-i kokkuleppe, LULUCFi kokkuleppe ja jõupingutuste jagamist käsitleva nõukogu seisukoha vastuvõtmisega on meil õnnestunud saavutada rohkem, kui me julgesime loota,” ütles Eesti keskkonnaminister Siim Kiisler.

Kokkuleppe tekstis nähakse LU-

LUCFi tegevuste jaoks ette tõhusad, kogu ELi hõlmavad arvestuseeskirjad, mis on välja töötatud selleks, et tagada heite ja sidumise nõuetekohane ja järjepidev arvestamine ajavahemikul 2021–2030. Kompromissina ja võttes arvesse, et praegu puuduvad andmed märgalade kohta, muutub arvestamine nimetatud sektori puhul aastatel 2026–2030 kohustuslikuks, kui ei leita, et oleks asjakohane selle kohustuslik lisamine lükata viie aasta võrra edasi, arvesse võttes kogemusi, mis on saadud valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) poolt 2006. aastal kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride kohta avaldatud suunistesse tehtud täiendusi kasutades.

Negatiivset saldot keelav eeskiri on jätkuvalt määruse nurgakivi. Teggu on siduva kohustusega, mille puhul peavad kõik liikmesriigid tagama, et nende kõnealuse sektori koguhetide on tasakaalus ega ületa CO₂ sidumist. Metsastamine ja riikide metsade, põllumaade ja rohumaaade tõhusam järelevalve on näited viisidest, kuidas veelgi rohkem siduda süsinikku.

Välja on töötatud uus ELi juhtimisprotsess, et määrata kindlaks riiklikud metsamajandamise võrdlustasemed. Otsustati, et need võrdlustasemed määratakse kindlaks varasema võrdlusperioodi 2000–2009 põhjal.

Uus määrus sisaldab esialgses ettepanekus väljapakutud paindlikkusmeetmeid, et aidata liikmesriikidel täita negatiivse saldo vältimise kohustust.

Liikmesriikide konkreetset olukorda võetakse arvesse nõukogu esitatud uues majandatava metsamaa paindlikkusmeetmes. See uus kompensatsioonimehhanism sisaldab kuni 360 miljonit CO₂-ekvivalenttonni ja on kättesaadav kõikidele liikmesriikidele ajavahemikul 2021–2030. Kompensatsioonimehhanismi kasutamiseks peab olema täidetud mitu ranget tingimust, et säilitada määruse keskkonnaeesmärkidele vastavus. Kõige olulisem

neist on negatiivset saldote keelava eeskirja täitmine kogu EL-is. Lisaks on ELi riikidel võimalik saada kompensatsiooni üksnes tingimusel, et nende metsad tekitavad endiselt CO₂ sidumist kuni varem kindlaks määratud koguses, mis on arvatud iga liikmesriigi jaoks nende keskmise sidumise alusel ajavahemikus 2000–2009.

Mõlemad kaasseadusandjad on leppinud kokku Soomele täiendava 10 miljoni CO₂-ekvivalenttonni suuruse kompensatsiooni andmises ajavahemikuks 2021–2030, et tunnistada riigi eriolukorda kõnealuses sektoris.

Ajakava ja edasised sammud

Euroopa Komisjon esitas 2016. aasta juulis kaks ettepanekut HKS-i mittekuuluvate sektorite kohta: jõupingutuste jagamine ja LULUCF Euroopa Ülemkogu 2014. aasta oktoobri järeldustes esitatud suuniste põhjal.

Arutelud nende ettepanekute üle nõukogus on toimunud paralleelselt, sest need on omavahel mitmes aspektis seotud. Ettepanekud olid kolme keskkonnanõukogu istungi päevakorras, enne kui lepiti kokku läbirääkimise seisukohas: poliitiline mõttevahetus 17. oktoobril 2016, ülevaade olukorrast 19. detsembril 2016 ning eduaruanne 2017. aasta juunis.

Kaks teist kolmepoolset kohtumist (19. oktoobril ja 22. novembril 2017) panid aluse tänaste läbirääkimiste lõpule viimiseks. Käesoleva õigusakti ametlik vastuvõtmine toimub üksnes siis, kui leitakse jõupingutuste jagamist käsitleva määruse suhtes kokkulepe, sest need õigusaktid on omavahel seotud.

Valgusfoori-märgistuse plaan kohtab vastuseisu

Tänavu märtsis teatasid Coca-Cola Company, Mars, Mondelez International, Nestlé, PepsiCo ja Unilever, et hakkavad välja töötama värvikoodidega märgistust toiduainete pakenditele, mis aitaks edendada tervislikumat toitumist ja tasakaalukamat elustiili, et ohjeldada ülekaalulisust jm elustiili-haigusi. Nimetatud firmad soovivad näha EL-ülel ühtset toiduainete „valgusfoorimärgistust“, mis oleks kooskõlas EL toidumärgistuse seadusandlusega, et vältida rahvuslike skeemide poolt loodavaid takistusi ühisturul tegutsemiseks. „Valgusfoori-märgistuse“ teema kerkis taas üles viimasel EL tervisliku toitumise, dieedi ja füüsilise liikumise platvormi koosolekul.

Copa-Cogeca on teravalt „valgusfoorimärgistuse“ vastu, see ajaks tarbijaid vaid segadusse ning ei aitaks teha tervislikumaid ostuotsuseid. Peasekretär Pekka Pesonen ütles, et EL on juba varem tagasi lükanud ettepanekud värvikoodidel põhineva toidumärgistuse kohta. „Oleme sellise märgistuse vastu, kuna see keskendub ainult mõnedele toiduainetele, mis piirab ja ignoreerib põllumajandustoodete üldist toiteväärtust ning väärtuslikust meie toidulaual,“ ütles Pesonen. Põllumajandustooted on olulised eri-

nevate toitainete allikad ning need sisaldavad palju enam kui vaid energiat, soola, suhkrut või rasva. „Kõik põllumajandustooted on olulisel kohal toidumissoovitustes ning neil on oma osa tasakaalustatud dieedis. Raske öelda, kas ka teised toidutooted sellist rolli mängivad,“ ütles Copa-Cogeca toidu töögrupi juht Annette Toft. „EL põllumehed ja ühistud soovivad aidata tarbijatel saada rohkem infot tasakaalustatud toitumise kohta. Vajame toetust, et lõpetada segadust tekitava info levitamine nagu seda on ülalnimetatud „valgusfoori-süsteem“, lisas ta.

Ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee detsembri alguses avaldatud raportis EL toidupoliitika kohta märgitakse, et EL vajab mõistlikku toidupoliitikat ning toidu tarka märgistamist, kuid „valgusfoorisüsteem“ ei ole tark. „Kui näiteks banaan ja tükk juustu teenivad punase „fooritule“, siis on midagi valesti läinud,“ ütles raportöör Peter Schmidt ning kirjeldas rahvusvaheliste korporatsioonide algatust näeväärtsena.

„Valgusfoori-märgistusel“ on ka pooldajaid

Toiduainete märgistamise punase, kollase ja rohelise „tulega“ vastavalt nende soola-, suhkru- ja rasvasisaldusele võeti 2013. aastal kasutusele Ühendkuningriigis. Märgistus on siiani vabatahtlik ning seda leidub umbes ühel kolmandikul ÜK-s müüdava toidu pakenditel. Kohali-

kud omavalitsused tegid möödunud aasta septembris valitsusele ettepaneku muuta märgistussüsteem universaalseks, sest praegune olukord on tarbijatele segadust tekitav.

Prantsusmaal sõlmisid käesoleva aasta oktoobris tervisekaitse-, põllumajandus- ja majandusministrid kokkuleppe vabatahtliku teavitusskeemi „Nutri score“ kehtestamiseks. Selle skeemi järgi märgistatakse kõik toiduained, ükskõik kas ühte või mitut koostisainet sisaldavat, tumerohelisest (parim) kuni punaseni (halvim) vastavalt „heade“ ja „halbade“ toitainete sisaldusele. Ühendkuningriigile sarnast „valgusfoorisüsteemi“ katsetati varem Prantsusmaa supermarketites, kuid leiti, et „Nutri score“ mõjutab prantsuse tarbija ostuotsuseid rohkem, eriti madalama sisetulekuga ostjate puhul. Märgistus on vabatahtlik; seni on lubanud selle kasutusele võtta kuus korporatsiooni (Auchan, Intermarché, Lescer, Fleury Michon, Mc Cain, Danone), kes panevad värvilised koodid kõikidele oma bränditoodetele. EL tervise- ja tarbijakaitseorganisatsioonid on samuti pigem „valgusfoorimärgistust“ pooldaval seisukohal, kuigi mõnivad, et mõnikord võib sedavõrd lihtsustatud märgistamine segadust tekitada. Rahvuslikud märgistussüsteemid loovad takistusi rahvusvahelisele kaubandusele – näiteks kas Prantsusmaale eksportides tuleb hakata nüüd samuti tootepakenditel „Nutri score“i „märgistust kasutama?

Brüsselis tutvustati Eesti toitu ja kultuuri

6. detsembril toimus Brüsselis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees Eesti õhtu, kus tutvustati Eesti toitu ja kultuuri. Üritusest võttis osa ligi 300 inimest erinevatest ELi liikmesriikidest. Õhtu avasid komitee president Georges Dassis, Euroopa Parlamendi liige Ivare Padar ning EPKK juhatuses esimees ja komitee liige Roomet Sör-

mus. Eesti kultuuriõhtul võlusid külalised klassikalised Eesti jõulutoidud - verivorstid pohlamooisiga ja seapraad, mille juurde pakkusime Põltsamaa kanget sinepit, praekapsast ja kõrvitsasalatit. Laual olid ka teised Eesti delikatessid nagu näiteks rukkileib, võrtsikilud, pastet, lepasuitsujuust ja külmsuitsu pödrafilee. Des-

serdiks pakkusime kamavahtu Vana Tallinnaga ja Eesti komme. Komitees oli üleval ka Remo Savisaare suurepärase loodusfotode näitus ja Eestit tutvustav digikuppel. Suur tänu kultuuriõhtu toetajatele, kes aitasid katta peolaua: Põltsamaa Felix, Atria Eesti, Linnamäe Lihatoöstus, DGM Shipping, Eesti Pagar, Liviko ja E-Piim.

Glüfosaadi-saaga jõudis lõpusirgele – kasutusluba pikeneb veel viieks aastaks

Pärast pikki ning pea patiseisu jõudnud läbirääkimisi kinnitas EL liikmesriikide ekspertidest koosnev apellatsioonikomitee (mis koguneb juhul, kui Euroopa Komisjoni tavapärase komitee otsusele ei jõua) glüfosaadi kasutusloa järgmiseks viieks aastaks.

Otsus kinnitati kvalifitseeritud häälteenamusega – 18 liikmesriiki, sh Poola, Bulgaaria ja Rumeenia ning suure üllatusena Saksamaa, kes varem olid olnud erapooletud, hääletasid glüfosaadi kasutusloa viieks aastaks pikendamise poolt, üheksa riiki olid sellele vastu ning vaid üks (Portugal) jäi erapooletuks.

„See hääletus näitas, et kui tõsiselt soovime, siis oleme võimelised jagama ja aktsepteerima oma kollektiivset vastutust otsuste vastuvõtmisel,“ ütles EL tervisekaitsevolinik Vytenis Andriukaitis.

Euroopa Komisjon kinnitab otsuse 15. novembril, enne praeguse glüfosaadi kasutusloa kehtivuse lõppemist.

24. oktoobril toetas Europarlament glüfosaadil põhinevate herbitsiidide täielikku keelustamist 2022. aasta lõpuks ja kohest kasutamise piiramist. Parlament on vastu Euroopa Komisjoni ettepanekule pikendada vastuolulise herbitsiidi litsentsi veel 10 aastaks. Selle asemel soovivad parlamendiliikmed, et Euroopa Liit koostaks tegevuskava aine järkjärguliseks turult eemaldamiseks, alustades täieliku keelustamisega kodumajapidamistes. Samuti soovitakse aine keelustamist põllumajanduses, kui vajalikuks umbrohtutõrjeks piisab bioloogilistest alternatiividest (st „integreeritud taimekaitsesüsteemidest“). Glüfosaadi kasutamine tuleks Europarlamendi hinnangul täielikult keelustada 15. detsembriks 2022.

Parlamendiliikmed leiavad, et ELi

regulatiivse ameti heakskiidu saamiseks läbi viidav teaduslik hindamine peaks põhinema üksnes sõltumatutel avaldatud uuringutel, mille on tellinud pädevad ametiasutused ja mis on läbinud vastastikuse eksperdihindangu. Resolutsioonis lisatakse, et ELi vastavatele ametitele tuleks anda selleks piisavad vahendid.

Euroopa kodanikualgatus, milles nõutakse toimeaine keelustamist, on kogunud vähem kui aastaga rohkem kui miljon allkirja. Euroopa Parlamendis toimus novembris sel teemal avalik kuulamine. Copa-Cogeca: glüfosaadi kasutusloa pikendamine ainult 5 aastaks on pettumus

Copa-Cogeca peadirektori Pekka Pesoneni sõnul on apellatsioonikomitee otsuse vastuvõtmine küll positiivne ses osas, et lõpetab põllumeeste ebakindluse tuleviku osas, kuid ainult viieaastane kasutusluba teaduslikult põhjendatud 15 aasta asemel ning riskianalüüside eiramine on suur pettumus. „Glüfosaadile andsid positiivse hinnangu nii Euroopa Toiduohutussamet (EFSA) kui ka Euroopa Kemiikaalide Agentuur (ECHA). Seega ei tohiks tekkida küsimustki toimeaine kasutusloa pikendamisest 15 aastaks. Sellesarnased olulised otsused ei peaks põhinema emotsioonidel. Juhul, kui glüfosaadi kasutusluba ei pikendata terveks perioodiks, on kogu usaldus EL institutsioonide ja otsustajate vastu kaotatud,“ ütles Pesonen.

„Glüfosaat on laialdaselt kasutatav aktiivaine, mis aitab kaasa kasvava elanikkonna toitmisele ning mulla viljakuse säilimisele. Glüfosaadi kasutamisel on mitmeid keskkonnale kasulikke aspekte, näiteks vähesem kündmine vähendab mulla erosiooni, säilitab mulla viljakuse ning vähendab kasvuhoonegaaside heidet. On absurdne, et selle enim kasutatava aktiivaine kasutusloa pikendamine on sattunud emotsioonide ja poliitika ohvriks. Ilma glüfosaadi kasutusvõimaluseta asetatakse Euroopa põllumehed ebasoodsasse olukorda konkurentide vastu ning ühtlasi satub ohutu kvaliteetse, ohutu ja mõistliku hinnaga toiduga varustamine,“ rõhutas Pesonen.

HOW #GLYPHOSATE WORKS FOR US ALL

The withdrawal of approval for glyphosate would entail serious consequences for farmers and our environment

1 Returning to mechanical weed control would impact on lapwing, partridge and skylark nests destroying eggs and young chicks

2 Using glyphosate allows conservation tillage which protects soils. There are **53%** more earthworms in no plough systems of cultivation

-4%

3 Reintroducing ploughing into non-tillage fields can reduce soil organic matter by **4%** in the first 1-6 months

4 **49%** more labour would be needed per hectare each year

5 Glyphosate protects **20%** of winter wheat and winter oilseed rape yield

6 Glyphosate use allows **15%** more rapeseed and **17%** more wheat to be produced

3.4 TIMES THE SIZE OF LONDON

7 Losing glyphosate would mean **546,000 hectares** more land would be needed to grow the same amount of food

8 **25%** increase in arable crop GHG emissions if glyphosate were no longer available

9 Without glyphosate **12 million tonnes** of CO₂e would be added to our atmosphere (equivalent to emissions from at least **2.5 million cars**)

Euroopa Komisjon toetab 1 miljardi euroga säästlikumat põllumajandust, toidu tootmist ja maaelu arengut

Euroopa Komisjon avalikustas 27. oktoobril uue Horizon 2020 tööprogrammi, mille raames investeeritakse põllumajanduse teadmussiirdesse ja innovatsioonitegevustesse 1 miljardit eurot. Eesmärgiga muuta põllumajandus veelgi säästlikumaks, toit tervislikumaks ja mitmekesisemaks ning maapiirkonnad atraktiivsemateks töö- ja elukohtadeks suunab komisjon toetusraha uuringu- ja innovatsiooniprojektidele, mis aitavad kaasa ökosüsteemi ja muldade kaitsmisele, geneetiliste ressursside väärtustamisele ja kliimamuutusega kohanemisele. Projektid, mis edendavad uute tegijate liitumist sektoriga ning veelgi paremini ühendatud, rohelisemat, ringmajanduse põhimõtteid järgivat väärtusahelat, mida toetab kaasajastatud poliitika, leiavad samuti toetust nimetatud rahastamiskava raames.

Horizon 2020 on EL uuringu- ja innovatsioonitegevuse raamprogramm, mis katab aastaid 2018 - 2020. Põllumajanduse ja maaelu

arenguga seotud programmid on leitavad peamiselt pealkirja „Jätkusutlik toidutootmine“ ja „Maaelu taassünd“ (rural renaissance) all, li-

saks mõned võimalused ka „Informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogias“ rubriigis.

Programmi teemad põhinevad EL pikaajalisele põllumajanduse uuringu- ja innovatsioonitegevuse strateegiale, mis avaldati 2016. a ning on ühes liinis tuleviku ÜPP eesmärkidega. See sisaldab muuhulgas nutikamat, vastupanuvõimelisemat, keskkonnasäästlikumat põllumajandust, julgustab noori põllumajandusega tegelema ning tugevdab maapiirkondade sotsiaalmajanduslikku arengut.

1 miljard eurot põllumeestele juhtrolli andmiseks ning tulemuste kiirendamiseks

Alates 2014. aastast on põllumajan-

duse uuringu- ja innovatsiooniprogrammid põhinenud nõ mitme osapoolega lähenemisele, mille puhul põllumehed, teadlased jt huvitatud osapooled teevad koostööd lahendamaks sektoris realselt ette tulnud probleeme. Üle 60 mitme osalejaga programmi on praegu käimas, kaasates 17 temaatilist võrgustikku, mis näitab selgelt niisuguse lähene-mise edu.

Uus tööprogramm kahekordistab investeeringud Horizon 2020 mitme osapoolega projektidesse, ulatudes 7 aasta jooksul 180 projekti rahastamiseni kokku 1 miljardi euroga. Põllumajandusvolinik Phil Hogani sõnul on see „seninägematu jõupingutus põllumeestele innovatsioonitegevustes juhtrolli andmiseks.“

Ökosüsteemide hooliva kohtlemisega säästlik põllumajandus ja tervislikum toit

Säästliku toidujulgeoleku teemale pühendatakse 753 miljonit eurot ressursside säästlikuma kasutamise ja parema kvaliteediga toidu tootmise arendamiseks, eriti ökosüsteemide ja loodusressursside paremaks majandamiseks. Ökosüsteemide parem majandamine võib aidata või-

delda taimekahjurite ja haigustega säästlikul viisil ning vähendada kemikaalide ja antibiootikumide kasutamist. See alajaotus sisaldab ka 75 miljoni eurost investeeringut muldade hooldamiseks, sealhulgas 40 miljonit eurot Euroopa ühisprogrammile põllumajanduslikust muldade hooldusest kui kliimamuutusega kohaneda aitavast tegurist. Seda programmi kavatakse rakendada koostöös üleilmse mullainvesteeringute initsiatiiviga. Lisaks muldadele investeerib tööprogramm 45 miljonit eurot keskkonna- ja kliimanutikatesse põllumajandussüsteemidesse ning 63 miljonit eurot tõuaretusse ja geneetiliste ressursside arendamiseks. Programm toetab ka rahvusvahelist ühistegevust, eriti Hiina ja Aafrikaga (112 miljonit eurot).

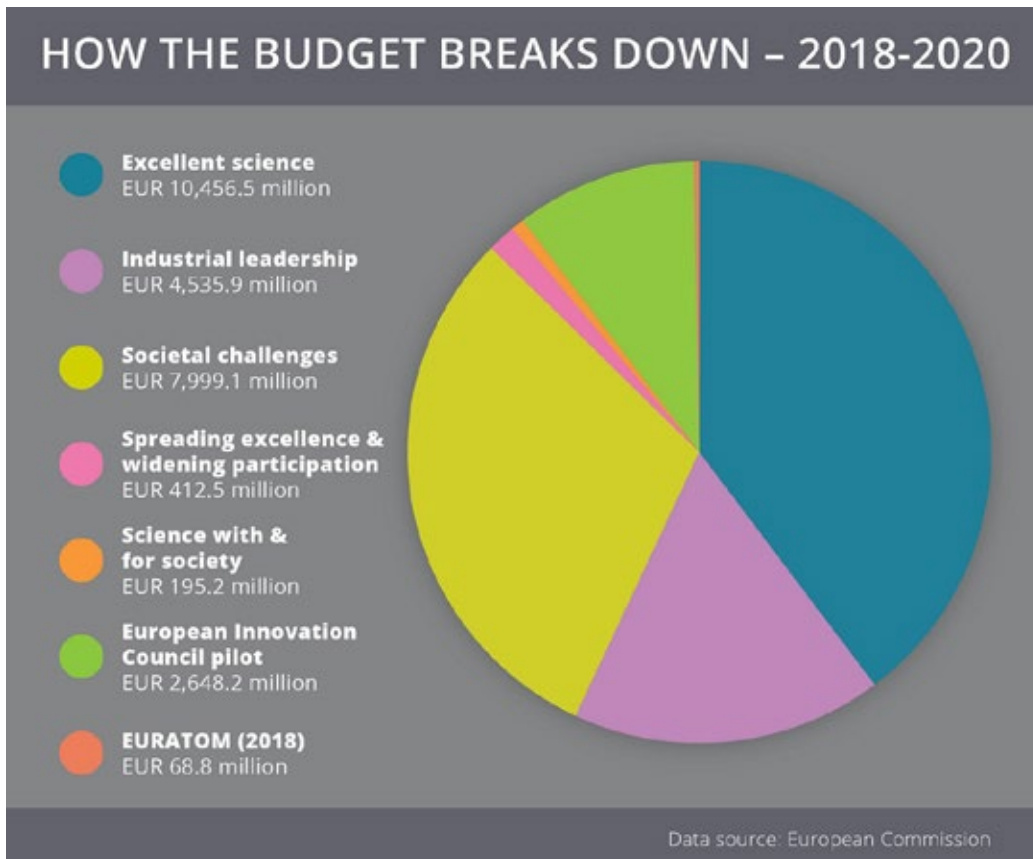
Investeeringud nooremaste, nutikamaste, rohelisemaste ja ringmajandusega seotud maapiirkonda

„Maaelu renessansi“ osas pakutakse 263 miljonit eurot nutikamate, nooremaste, rohelisemaste, ringmajanduses osalevate ja paremini ühendatud maakogukondade ja väärtusahelate edendamiseks. Rõhuasetus on digitaalse transformatsiooni muutmi-

seks maapiirkondade elanike ja kogukondade jaoks realsuseks. Ligi kaudu 100 miljonit eurot on pühendatud digitehnoloogiate rakendamiseks ja arendamiseks ning nende muutuste mõju uurimiseks, et valmistuda ette tulevikuks.

Ligi 100 miljonit eurot investeeritakse väärtusahelate innovatsiooniks, rõhuasetusega ringmajandusele/ biomajandusele. See võib olla võimalus uute ettevõtete ja tööstuste rajamiseks, mis parendavad maapiirkondade heaolu. 60 miljoni euroga rahastatakse projekte, mis aitavad moderniseerida nn põlvkondade uuendamise poliitika (ehk meelitavad noori inimesi huvituma põllumajandusest ja äritegevusest maapiirkondades), suurendavad võimekust kohanduda kliimamuutuse ja sotsiaal-majanduslike muutustega ning paremat keskkonnakaitset. Lõpetuseks investeeritakse ka edasisse teabevahetusse ja innovatsioonisüsteemidesse.

Lisainfo: Horizon 2020 tööprogramm 2018-20 – Full Work programme- Chapter 9 (toit, põllumajandus, metsandus, merendus, biomajandus). Kuidas ja kus rahastamist taotleda? Osalejaportaali. EIP-AGRI Brošüür Horizon 2020 rahastamine 2018. aastal.

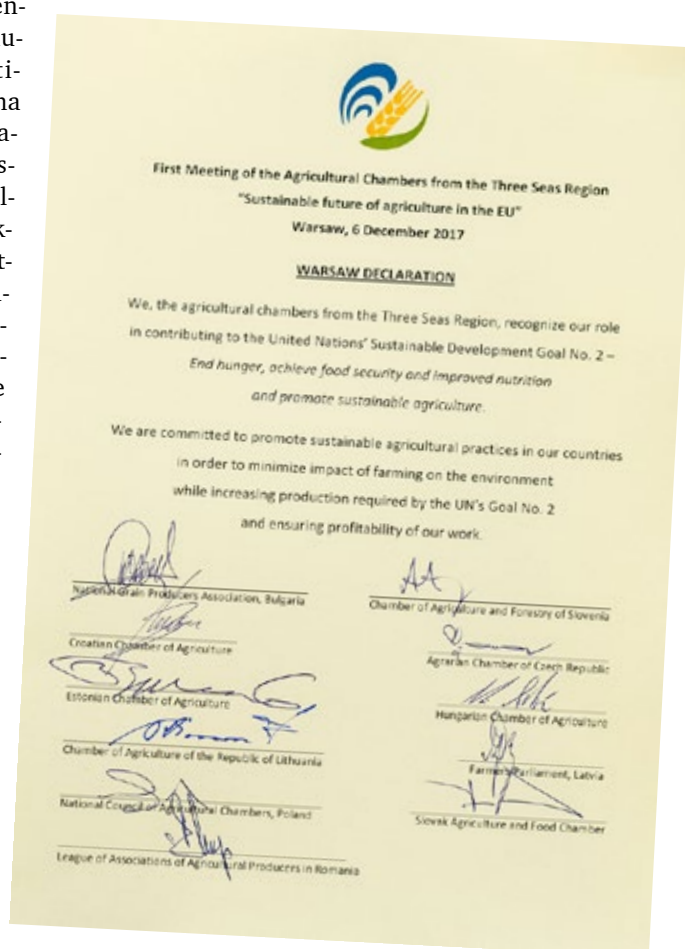

Varssavis toimus 12 riigi põllumajanduskodade kõrgetasemeline kohtumine

6. detsembril toimus Varssavis kolme mere piirkonna riikide põllumajanduskodade esimene kohtumine, millel arutati ELi põllumajanduse tuleviku küsimusi. Kohtumisel osalesid põllumajanduskojad 12 Euroopa riigist, mis asuvad Lääne-mere, Musta mere ja Aadria mere ääres: Austria, Bulgaaria, Horvaatia, Tšehhi, Eesti, Läti, Leedu, Poola, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia ja Ungari. Kohtumisel toimus kaks arutelu, üks ÜPP tulevikust ja teine jätkusuutlikust põllumajandusest. Peaettekandega „Eeldused ÜPP arenguks pärast aastat 2020“ esines Euroopa Komisjoni esindaja Mariusz Stefan Migas. Seejärel toimus arutelu, kus osalesid Euroopa Parlamendi põllumajanduse ja maaelu arengu komitee esimees Czeslaw Siekierski ja Poola põllumajandusministeeriumi asekancler Ewa Lech. Järgnes arutelu jätkusuutlikust põllumajandusest, kus osales teise hulgas ka Copa-Cogeca peasekretär Pekka Pesonen. 12 ELi riigi koostöö ELi poliitika kujundamisel on ka põllumajanduse valdkonnas võtmetähtsusega meie ühiste positsioonide kaitsmiseks ELi tasandil. Vaadeldes praeguse ÜPP sotsiaalseid ja keskkonnanalaseid mõjusid on näha, et reformitav

ÜPP peaks edendama toiduainetega kindlustatust ja jätkusuutlikku põllumajandust Euroopas viisil, mis ei kahjusta liikmesriikide õigusi kaitsta ja arendada oma põllumajanduspoliitikat lähtudes oma maa ja rahva vajadustest. Koosoleku lõpus allkirjastati deklaratsioon jätkusuutlike põllumajandustavade edendamise kohta meie riikides, et vähendada põllumajanduse mõju keskkonnale, suurendades samal ajal põllumajandustoodangut, mis on vajalik ÜRO kestva arengu teise eesmärgi saavutamiseks ja põllumajanduse jätkusuutlikkuse taga-

miseks. Koda esindasid kohtumisel EPKK juhatusel liige Vahur Tõnissoo ja Brüsseli esinduse juht Ene Kärner.

EL teraviljatoodang taastub, kuid jääb allapoole keskmist

Teraviljatoodang Euroopa Liidus eeldatavasti suureneb 2017/18. aastal 1,5% võrra võrreldes 2016/17. aastaga, jõudes 300 miljoni tonnini. Sellist tootmise ja kasvu taset võib pidada rahuldavaks, arvestades, et teravilja kasvupind EL-s vähenes 1% võrra eelmise aastaga võrreldes. Viimase viie aasta keskmisega võrreldes aga jääb selle aasta toodang 1,6% allapoole, nagu selgub Euroopa Komisjoni hiljuti avaldatud lühiajalisest prognoosist.

2016/17. aastaks ennustati maailma teraviljatoodanguks enam kui 2100 miljonit tonni, mis on rekordsaak. 2017/18. aastal oodatakse 2000 miljoni tonnist toodangut ehk vähenemist 4% võrra, mistõttu on turul küllaldane pakkumine. Seetõttu on maailma ja EL teraviljahinnad mada-

lad ning eeldatavasti ka jäävad selliseks.

EL-s oodatakse pehme nisu toodangu märgatavat kasvu: 2016/2017. aasta eeldatav toodang ulatub 140 miljoni tonnini, kasv 5%. EL durumnisu toodang peaks stabiliseeruma 9 miljoni tonni piiril, odra toodang aga kergelt väheneb - 58 miljoni tonnini. Maisitoodang jääb juba kolmandat aastat järjest kesiseks - 59 miljonit tonni ehk 8% väiksem viimase viie aasta keskmisest.

EL teravilja laovaru eeldatavalt väheneb 4.2% - 2016/17. aastal (38,5 miljonit tonni) 2017/18 (36,9 miljonit tonni). Odra- ja nisuvarud pisut kasvavad, kuid teiste teraviljade laovaru väheneb.

Kvaliteedi osas on 2017/18. aasta saak ilmastiku tingimuste tõttu väga erinev. Sagedane vihm Põhja-Euroopas vähendab nisu valgusisaldust. Vastukaaluks Prantsusmaal on nisu valgusisaldus erakordselt kõr-

ge, mis peaks kasu tooma Euroopa nisu ekspordile.

EL nisu kaubandusbilanss 2016/17. aastal on 4% madalam kui viimase viie aasta keskmine, ulatudes 18 miljoni tonnini tänu EL ekspordi vähenemisele, mis on käesoleva aasta pettumust valmistanud niisugaagi tulemus.

EL teraviljaeksport oodatavalt väheneb 38,1 miljonilt tonnilt 2016/17.a. 37,8 miljoni tonnini aastal 2017/18. Teisalt planeeritakse impordi suurenemist 7,6% võrra 19,3 miljonilt tonnilt 2016/17.a. 20,8 miljoni tonnini aastal 2017/18. Loe Euroopa Komisjoni lühiajalist prognoosi siit: https://ec.europa.eu/info/news/eu-cereal-production-expected-recover-stay-below-average_en

Copa-Cogeca teravilja töögrupi president Max Schulman ütles, et käesoleva aasta teraviljasaak möödunud aastaga võrreldes EL-s tervi-

kuna pisut suureneb, kuid paljudes maades on ilmastikutingimused olnud väga rasked. Hispaania ja Portugal ei ole kuude kaupa vihma näinud, samas Iirimaa ja Balti riikides on üleujutused. Oleme eriti mures teravilja kvaliteedi pärast Põhja-maades, kus koristus ei olnud veel oktoobriski vihmade tõttu lõpetatud. Lisaks on tootjad jätkuvalt surutud madalate hindade ja kõrgete tootmiskulude vahele.

Lisaks kliimamuutuse väljakutsetele on tootjatel tõsine mure taimekaitsevahendite (glüfosaat) võimaliku keelamise ja taimekaitsevahendite ning väetiste kasutamise keelu pärast ökoloogilistel sihtaladel, mille tulemusega jääb järgmisel hooajal suurem hulk maad tootmisest välja, lisas Schulman.

Copa-Cogeca õlikultuuride töögrupi president Arnaud Rousseau sõnul oodatakse EL õlikultuuride toodangu 2%-list suurenemist võrreldes eelmise aastaga, mis vaatamata ilmastikuoludele jõuab 32,4 miljoni tonnini. EL rapsiseemne toodang kasvab 3.6%, jõudes 21,3 miljoni tonnini, mis tagab korraliku valgutaimede varu EL loomakasvataja-

tele. Rapsi kasvupinna suurenemine on seotud teraviljatootmise majandusliku atraktiivsuse vähenemisega ning madala hinnaga. Ekstreemsed ilmastikuolud on mõjutanud soja-tootmist, mille toodang ei ole suurenenud vaatamata kasvupinna 5%-lise suurenemisele. Tootjatel on ka probleeme külviiga liiga märja või liiga kuiva ilma tõttu, mis mõjutab järgmise aasta saaki.

Copa-Cogecal on heameel, et eurosaadikud ja DG AGRI on asunud pikaajalist valgukultuuride strateegiat välja töötama. Sellel on otsene mõju toidujulgeolekule ja valgurikaste kultuuride tootmisele. Kutsume kõiki tarneahela huvipooli üles aktiivselt selles töös osalema.

Balti riikides ja Soomes jäi 20% saagist põllule. Põllumajandusorganisatsioonid pöördusid abipalvega Euroopa Komisjoni poole

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskooda koos põllumeeste esindusorganisatsioonidega Lätist, Leedust, Soomest, Rootsist ja Taanist saatsid sellel nädalal Euroopa Komisjoni põllumajandusvolinikule Phil Hoganile

kirja, milles avaldatakse sügavat muret meie piirkonnas ebasoodsate ilmaolude tõttu tekkinud keerulise olukorra pärast taimekasvatusektoris. Kirjas palutakse komisjonil leida võimalused ÜPP meetmete raames põllumeeste olukorra leevendamiseks ja kahjude kompenseerimiseks.

Olukord on eriti raske Balti riikides ja Soomes, kus hinnanguliselt 20% saagist jääb koristamata. Rootsis ja Taanis saab suurem osa teraviljast, õli- ja valgukultuuridest ning köögiviljadest küll salve, kuid siiski on piisavalt suur hulk kahju kannatavaid põllumehi. Kõikides neis riikides on aga probleemne sügiskülv, mida jätkuvate vihmade tõttu ei ole võimalik teha, samuti võivad põllumehi ähvardada trahvid keskkonnametmete raames võetud kohustuste mittetäitmisest eest.

EPKK on varasemalt viljakoristusega seotud probleemidest kirjutanud Maaeluministeeriumile. Maaeluminister Tarmo Tamm tõstas nimetatud probleemid ka ELi tasandil, andes Euroopa Komisjoni põllumajandusvolinikule Phil Hoganile üle Eesti teraviljakasvatajate keerulist olukorda tutvustava kirja.

Euroopa Kontrollikoda: rohestamistoetus ei ole keskkonnavalaselt tulemuslik

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt ei ole tõenäoline, et põllumajandustootjatele rohestamistavade kasutamise eest makstav toetus parandaks oluliselt ühise põllumajanduspoliitika keskkonnatoimet ja kliimanäitajaid. Audiitorid leidsid, et uus toetus suurendas süsteemi keerukust ning tõi samas kaasa põllumajandustavade muutmise vaid umbes viiel protsendil ELi põllumajandusmaast.

Rohestamistoetus on uut tüüpi otsetoetus, mis võeti kasutusele osana ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) 2013. aasta reformist. Selle eesmärk oli premeerida põllumajandustootjaid sellise positiivse keskkonnatoime eest, mille eest ei saa tasu turu kaudu. Tegemist on ainsa otsetoetusega, mille peamine eesmärk on keskkonnavalane.

Audiitorid uurisid, kas rohestamistoetus aitas parandada ÜPP keskkonnatoimet ja kliimanäitajaid vastavalt ELi eesmärkidele. Küsitleti ametiasutusi viies liikmesriigis: Kreekas, Hispaanias (Castilla ja León), Prantsusmaal (Akvitaania ja Nord-Pas-de-Calais), Madalmaades ja Poolas.

„Rohestamistoetus on esmajoonel sissetulekutoetus“, ütles auditi eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Samo Jereb. „Ei ole tõenäoline, et see oma praegusel kujul ÜPP keskkonnatoimet ja kliimanäitajaid kuigivõrd parandada aitaks“.

Audiitorid leidsid, et Euroopa Komisjon ei olnud rohestamistoetuse jaoks välja töötanud terviklikku sekkumisloogikat. Ka ei olnud komisjon seadnud rohestamistoetusele selgeid ja piisavalt ambitsioonikaid keskkonnavalaseid eesmärke. Lisaks ei ole rohestamistoetuse eelarvealdised põhjendatud poliitika keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide saavutamiseks. Leiti, et ro-

hestamistoetus ei too tõenäoliselt keskkonnale ja kliimale märkimisväärselt kasu, peamiselt seetõttu, et suur osa toetust saanud tavadest oleks ka ilma toetuseta rakendatud. Audiitorite hinnangul aitas rohestamistoetus kaasa põllumajandustavade muutmisele vaid umbes viie protsendi puhul kogu ELi põllumajandusmaast.

Samuti leiti, et poliitika tulemused ei õigusta tõenäoliselt seda, et rohestamistoetus suurendab ÜPP keerukust. Osaliselt tuleneb see rohestamistoetuse ja ÜPP muude keskkonnavalouete vahelisest kattumisest.

Audiitorid soovivad komisjonil ÜPP järgmise reformi raames välja töötada tervikliku sekkumisloogika ÜPP panuse jaoks ELi keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide täitmisel. Ettepaneku koostamisel peaks komisjon juhendumata järgmistest põhimõtetest:

- põllumajandusettevõtjad peaksid saama ÜPP toetusi ainult juhul, kui nad täidavad peamisi keskkonnavaloueteid. Nõuete mittemäitmise eest kohaldatavad karistused peaksid olema piisavad, et mõjuda hoiatavalt;
- keskkonna- ja kliimaalaste vajaduste täitmiseks mõeldud põllumajandusprogrammid peaksid hõlmama tulemuseesmärke ning rahastamist vastavalt kantud kuludele ja saamatajäänud tuludele seoses selliste tavade rakendamisega, mis ületavad ettenähtud keskkonnavalaseid nõudeid;
- kui liikmesriikidele antakse ÜPP rakendamisel valikuvõimalus, peaksid nad tõendama, et nende valitud lähenemisviis on poliitikaeesmärkide saavutamiseks tulemuslik ja tõhus.

Taustainfo

EL kulutab uuele rohestamistoetusele 12 miljardit eurot aastas, mis moodustab 30 % kõikidest ÜPP ot-

setoetustest ja peaaegu 8 % ELi koguelarvest. Põllumajandustootjatele tähendab see keskmiselt 80 euro suurust määra hektari kohta aastas. Kui rohestamistoetus kasutusele võeti, suunasid Euroopa Parlament ja nõukogu selleks vajalikud vahendid ümber teistest otsetoetustest. Seetõttu on ÜPP otsetoetuste eelarve püsunud suhteliselt stabiilne.

Rohestamistoetust rakendatakse koostöös liikmesriikidega – Euroopa Komisjon säilitab üldvastutuse ELi eelarve täitmise eest, kuid delegeerib teatud rakendusülesanded liikmesriikidele.

Eriaruanne nr 21/2017: „Rohestamistoetus: keerukam sissetulekutoetuste kava ei ole veel keskkonnavalaselt tulemuslik“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles.

Copa-Cogeca kutsub üles rohestamismeetmeid tõhusamaks muutma

Kommenteerides vastilmunud Euroopa Kontrollikoja raportit ütles Copa-Cogeca peasekretär Pekka Pesonen, et tähtis on ÜPP rohestamismeetmeid lihtsustada, kuna põllumehed on bürokraatiaga ülekoormatud. 2016. aastal oli 77% EL põllumajandusmaast seotud ühe või enama rohestamise kohustusega. Rohestamismeetmed peaksid olema efektiivsemad ning lihtsamad rakendada, nii et põllumeeste sellekohasel tegevusel oleks tulemus. Vajame teaduspõhist lähenemist, mis kombineeriks rahvusvahelisi kliimaeesmärke ja keskkonnakaitse alaseid ambitsioone ning samas arvestaks ka rahvusvaheliste kaubanduslepingute mõju ja tunnustaks Euroopa kõrgeid tootmisstandardeid. EL põllumehed sooviksid näha tõhusaid ja lihtsaid rohestamismeetmeid, mis tagavad neile tasu tehtava töö eest. Ainuüksi turult ei ole võimalik saada tasu avalike ja keskkonnateenuste pakkumise eest.

EDA aastakoosolekul arutati piimanduse päevakajalisi teemasid

Rootsi põllumajandusministeri kantsler Elisabeth Bakteman kõnelemas EDA aastakoosolekul

Oktoobri algul toimus Stockholmis Euroopa piimatöötajate liidu EDA aastakonverents, kus traditsiooniliselt anti ülevaade sektoris toimuvast ning olulisematest poliitilistest, majanduslikest ja ühiskondlikest teemadest, millel sektorile mõju.

Rahvusvaheline kaubandus

EL kaubandusvolinik Cecilia Malmström märkis, et hiljuti sõlmitud EL kahepoolsed kaubanduslepingud Kanada ja Jaapaniga avavad uusi võimalusi EL kvaliteetsetele piimatoodetele ning ootame suure huviga edasisi arenguid Vietnami ja Singapuri. Lepingu sõlmimisel Mercosuri maadega ja Mehhikoga on tehtud edasimeinud ning loodame heale koostööle ka Tšiili, Indoneesia, Filipiinide, Malaisia ja Taiga, ütles Malmström. Mis puutub

kaubanduslääbirääkimistesse Uus-Meremaaga, siis tuleb tagada, et EL „tundlike toodete“ küsimust läbirääkimistel tõsiselt arvestataks. Me ei karda konkurentsi Uus-Meremaaga, kuid vajame võrdseid konkurentsi tingimusi, eriti Hiina ja Lõuna-Aasia turgudel, kellega Uus-Meremaa on juba sõlminud vabakaubanduslepingud.

Kohalviibijad väljendasid vabakaubanduslepingu sõlmimise üle Uus-Meremaaga siiski äärmist ettevaatlikust. Komisjonilt oodatakse tasakaalustatud lähenemist ka geograafiliste päritolutühiste osas – viimased ei peaks dikteerima läbirääkimiste tulemusi. EDA presidendi Michel Nalet sõnul on põllumajandusvolinik Phil Hogani ärivisiidid aidanud ekspordi otsengule kaasa. Täna seisuga on EL piimaeksport rekordtasemel, kuid meil on siiski veel potentsiaali edasiseks kasvuks, lisas ta.

ÜPP tulevik

Konverentsi osas pealkirja all „Üleilmse piimanduse kohalikud juured“ tõdeti, et tuleviku ÜPP peamiseks eesmärgiks peab olema konkurentsivõimeline, jätkusuutlik ja innovatiivne põllumajandus. Tarneahela parema toimimise ja Euroopa Komisjoni avaliku arvamuse valguses leiti, et Komisjon peaks ebaausate kaubandustavade maksumust küsima rahvuslikelt konkurentsiametitelt. Rohkem turu läbipaistvust viiks hinnavõrdluse ja madalamate hindadeni. Läbipaistvust kuritarvitatakse, see töötab tugevama osapoole huvides, kuid mitte põllumeeste huvides, kuigi Komisjon just seda soovib. Riskijuhtimismeetmete arutelu peaks toimuma eraldi põllumeestega ja tööstustega, viimased ei peaks põllumeeste asjadesse sekkuma. Turumeetmetest peaks eraladustamistoetus

olema turvavõrgustikuna kasutusel kogu aasta vältel.

Piimatoodete imago

Nenditi, et piimanduse imago vajab kaitset, positiivsete lugude jutustamist. Tuleb tagada, et infomaterjalides ei ole ainult piimanduse vastane ja vegan-teema esindatud. Et probleem on päevakorral, näitas näiteks augustikuus Ühendkuningriigis toimunud „Maailma taimepiima päev“, mille peamine sõnum oli „Parem loomadele, parem inimeste tervisele, parem planeedile“. Üritus ei saanud ajakirjanduselt liigset tähelepanu, mõnevõrra oli kajastamist sotsiaalmeedias. Vastukaaluks korraldas ÜK organisatsioon NFU piimanduse teemapäeva koos videokampaaniaga „Uhke piimatootmise üle“. Oktoobris toimus ühine kampaania koos aiandusega tootmiskohtadel ja ka digitaalselt. Leiti, et ametiasutused ei peaks veganite tegevusele reageerima, muidu saab see liigset kõlapinda. Siiski on vaja parandada loomade heaolu ja ressursside kasutamist. Võimalik, et piima tervislikkuse jutt on tarbija ära tüüdanud ja peaks rääkima midagi muud.

Prantsusmaal loodi spetsiaalne juriidiline töögrupp toidu märgistamise võltsingutega võitlemiseks. Tehti tarbijauuring, mis näitas, et tarbija on segadusse aetud taimsete toodetega, mida müüakse kui piimatoodet. ÜK-s väidavad kontsernid, et kasutavad küll taimeraska, aga teavitavad tarbijat, et seda toodet võib tarbida kui piimatoodet. Sellise tegevuse vastu püütakse võidelda, kuid ametiasutustel ei ole piisaval ressurssi. Vajalik on vahetada selleteemalisi kogemusi. Hispaanias töötatakse selle nimel, et piimatooted oleksid poes taimeraska-toodetest eraldi.

Piima päritolumärgistusest

EDA hinnangul on tegu „nakkushaigusega“ Euroopas. Koostamisel on juhised vabatahtliku päritolumärgistuse jaoks. Komisjoni raport vabatahtlikust päritolumärgistusest on piisav tarbijate teavitamiseks. Prantsusmaal on käimas pilootprojekt kaheaastase prooviperioodiga kohustuslikust märgistamisest. Nad peavad järgmise aasta lõpuks teavitama tulemustest, sh mõjust ühistu-

rule. Seda peavad tegema ka teised maad samadel tingimustel. Komisjonil polnud võimalik keelduda. Tegemine on väga poliitilise teemaga. Tulekul on turustusstandardite hindamine, vaadeldakse kõiki osapooli ja tehakse kokkuvõtte, pärast saavad institutsioonid vajadusel võtta meetmeid. Kas märgistus on väärtuslik, kas EL tasandil, kas kõikidele toodetele, kas on teisi võimalusi teemat käsitleda. Aasta lõpus kuulutatakse välja hange, seejärel kulub 2-3 kuud väljavalimiseks ja uuringuks 10-11 kuud. 2018 lõpuks peaks olema faktid kasutusle võtta. Piimasektoris on lihtsam, sest enamused standardeid on juba olemas CMO raames.

(Tervise)klauslid toodetel: vegan-tööstuse vastu kasutada väiteid mitte-piimatoodete pakenditel. Veganid on väga osavad noori mõjutama. Euroopa Kohus kinnitas Komisjoni lähenemise, samuti on antud soovitusi riikidele. Võib-olla peaks teistele toodetele teistsugused klauslid leidma, mitte ainult vastu olema. Praegu on vara veel seda otsustada, kuid peab valmis olema ning kokku leppima, mida me ei ole kindlasti valmis kaotama ja kus saame järele anda. Võib-olla on taimetoodetele uute reeglite tegemine ohtlik, see annab neile hoogu juurde. Parem on piimasektorit klauslite reeglitest mitte eemaldada (nagu veinisektor), lihtsam on olla kaasatud, eriti kui tahetakse uusi standardeid (juust) kehtestada.

Vegan-tööstus kasutab väärtuspõhiseid kampaaniaid, mitte fakte. Nende vastu ei saa faktidega, tuleb samuti kasutada väärtusi. Komisjon ei saa palju teha, roll selles osas on organisatsioonidel.

Toodete ümberkujundamine toiteväärtuse parandamiseks

Euroopa toiduainetööstuse liit FoodDrinkEurope soovib EL inimeste kaloritarbimist vähendada 10% võrra aastaks 2020. Loodud on eraldi veebileht <https://www.eatandlivewell.eu/>. EDA ei ole seni üldse kaasatud olnud. Näiteks Rootsi asutused on hakanud mõtlema vabatahtlikule toodete ümberkujundamisele koostöös organisatsioonide ja tööstusega, konkreetsete tegevusteni jõutakse ehk järgmisel aastal. Hispaanias vaadatakse üle igapäevaselt tarbitavaid tooteid, et nende suhk-

rusisaldust vähendada 5-10% võrra. Saksamaal on valitsus avaldanud eesmärgid jogurtile ja kohupiimatoodetele suhkru vähendamiseks, teraviljatoodetele küllastunud rasvade ja suhkru, mõnedel muudel puhkudel soolasisalduse vähendamiseks. Maiustused on välja jäetud väitega, et tarbija on niigi teadlik nende kahjulikkusest. Ka Prantsusmaal räägitakse sel teemal, kuid pole veel selge, kuidas ja mis. Võib-olla tuleb toiteväärtuse paranadamine kõne alla nende toodete puhul, millel nt suhk- ruisaldus on keskmisest kõrgem.

Piimatootmine ja keskkond

Sessioonil pealkirjaga „Jätkusuutlik piimandus: väljakutsed ja äri võimalused“ räägiti muuhulgas piimatootmise mõjust mullaviljakusele ja elurikkuse hindamisest farmi tasandil. Näitena toodi käimasolev Euro Dairy projekt, kuhu on kaasatud 14 liikmesriiki. Elurikkuse hindamise meetod peab olema lihtne kasutada, teaduspõhine, kaudsete indikaatoritega (mitte nt liblikad väljal), võrreldav regiooniti, mitte farmi tasandil. Võimaldab teha otsuseid, mida nt puu mahavõtmise kaasa toob. Meetod annab ülevaate farmi olukorrast. Tulemusena, 1 ha farm loob 1,2 km2 elurikkuse ala. Arvestab ainult farmis olemasolevat, mitte väljastpoolt tulevat, nt sisseostetavat sööta.

Ehk see saab olla üks vahend, millega mõõta ÜPP tõhusust. Saab olla ka põllumajandusettevõtte brändingu osa, nt külvata mingit spetsiaalset taime, et piima kvaliteeti parandada ja seda siis turundada.

Teiseks esitati küsimus, kuidas piimafarmid aitavad kaasa ökosüsteemi-teenuste pakumisele? Rohumaa ja süsiniku neeldumine. Püsi- ja ajutised rohumaad on võtmetähtsusega, sest vähendavad taimekahjureid, haigusi, umbrohtu; toitainete kaotuse riski, seovad lämmastikku, taimede kasvatamine tolmeldajate jaoks, suurendab asendustaimede saaki, mullaviljakuse tõstmise, kliimamuutusega kohanemine. 0,5 -1 % kõrgem süsiniku neeldumine toimub neis farmides, kus on rohumaad.

Oluline on rõhutada farmeri rolli ökosüsteemide teenuste pakumisel! Põllumees peaks saama selle eest rahalist kasu.

Europarlament koostas juhised kaubanduslääbirääkimisteks Uus-Meremaa ja Austraaliaga

- Uued võimalused EL ettevõtetele, eriline tähelepanu VKE-dele
- EL põllumeeste ja tarbijate huvide kaitse
- Eraldi kokkulepped kaubanduse ja investeringute kohta

Kaubanduslääbirääkimised Austraalia ja Uus-Meremaaga peaksid keskenduma EL majandusedule kaasaaitamisele, sealjuures kaitstes põllumeeste ja tarbijate huve, öeldakse 26. oktoobril vastu võetud Europarlamendi resolutsioonis.

EL on alustamas vabakaubanduslääbirääkimisi kahe ülalnimetatud maaga, mille eesmärk on edendada kaupade ja teenuste kaubandust ning investeringuid. Europarlamendi saadikud pakkusid välja rea ettepanekuid, mida EL Nõukogu ja Komisjon kõnelustel arvesse peaksid võtma.

Peamised ettepanekud:

- EL ettevõtetele tuleks pakkuda uusi võimalusi sõlmida lepinguid ri-

giastutestega;

- Mõned põllumajandustooted vajavad erikohtlemist, näiteks kvootide, üleminekuperioodi või kaitseklauslite kehtestamist. Kõige tundlikumad tooted tuleb läbirääkimistelt välja jätta;
- Mitte ükski tingimus ei vabasta EL valitsusi tervisekaitse, toiduohutuse või keskkonnakaitse alase seadusandluse täitmisest, samuti ei tohi nõuda avalike teenuste erastamist;
- EL tarbijakaitse standardid peavad säilima;
- Eraldi peatükk tuleb pühendada väikeettevõtetele äri võimaluste loomiseks;
- Eraldi kokkulepped tuleb sõlmida kaubanduse ja investeringute kohta ning seda mõlema kaubanduspartneriga.

Resolutsioon kaubanduslääbirääkimistest Austraaliaga kinnitati 452 poolt ja 126 vastuhäälega, 25 saadikut jäid

erapooletuks. Uus-Meremaad puudutav resolutsioon sai 440 poolt- ja 122 vastuhäält ning 27 erapooletut saadikut.

Raportöör Daniel Caspary (EPP, Saksamaa) ütles: “Kui teisel pool maakera on proteksionism tõusuteel, siis EL kaubandusalane tegevus on asjakohane: kaubanduslääbirääkimised Austraalia ja Uus-Meremaaga toovad meid üksteisele lähemale ja loovad võimalusi uutele töökohtadele ning kasvule.”

Edasised sammud

EL Nõukogu kinnitab läbirääkimiste mandaadi eeldatavalt novembris, mis võimaldab Komisjonil läbirääkimisi alustada juba enne aasta lõppu. Läbirääkimiste tulemused peab kinnitama Europarlament. Saadikute delegatsioon külastab lähiajal nii Austraaliat kui ka Uus-Meremaad, et arutada teemade üle, mis võivad edaspidi läbirääkimisi takistada.

Mõningaid fakte:

EL-Austraalia praeguseid majandus- ja kaubandussuhteid reguleerib 2008. a. sõlmitud partnerluse raamleping. Uus-Meremaaga sõlmiti partnerlusleping käesoleval aastal. Austraalia ekspordib EL-i peamiselt mineraale ja põllumajandustooteid, EL Austraaliasse aga tööstuskaupu. Uus-Meremaa ekspordib EL-i põllumajandustooteid, EL Uus-Meremaale taaskord tööstuskaupu.

Brüsselis anti üle Cogeca innovatsiooniahinnad

Maaeluministeriumi kantsler Illar Lemetti andis 29. novembril Brüsselis Euroopa Parlamendis Euroopa Liidu eesistujariigi esindajana üle Euroopa Põllumajandusühistute Katusorganisatsiooni (Cogeca) innovatsiooniahinnad.

Illar Lemetti ütles auhindade üleandmistseremoonial, et põllumajandus ja toiduainetööstus on Euroopas majandusharu, mis sarnaselt paljude teiste valdkondadega peab panustama innovatsioonile ja nutikatele digilahendustele, et tihedas konkurentsiasjaga sammu pidada.

„Tark põllumajandus, nutikad lahendused ja uued tehnoloogiad on tänapäeva põllumajanduse olulised märksõnad,“ rõhutas kantsler.

Mitmesuguseid põllumajandussektorile mõeldud digilahendusi on välja töötatud kõigis Euroopa Liidu riikides. Automatiseeritud on seire- ja andmekogumissüsteemi, digilahendustele toetuvad paljud farmitehnoloogiad ja täppisviljelus. Väljatöötamisel olevad lahendused toovad endaga kaasa olulisi muudatusi põllumajandussektoris.

Kantsler tutvustas oma kõnes ka Eesti edusamme põllumajandussektori spetsiifiliste e-lahenduste arendamisel. Lisaks vahetult tootmisega seotud e-lahendustele on kasutusel ka sellised, mis aitavad lihtsustada nii toetuste taotlemist kui ka toetustega seotud nõuete kontrolli. „Nii näiteks kasutame ja arendame Eestis satelliit-side infosüsteemi, mille abil kontrollida rohumaaide niitmist ja karjatamist. Süsteemi peamine eesmärk on aidata vähendada kohapealsete kontrollide arvu ja neid kontrollide paremini sihitada,“ tõi kantsler näite.

Lemetti märkis, et kuigi ÜPP praegusel finantsperioodil saab innovatsiooni ja koostöö edendamiseks kasutada mitmeid erinevaid toetusmeetmeid, tuleb sellele valdkonnale pöörata erilist tähelepanu ka ühise põllumajanduspoliitika reformi kontekstis.

Auhinnatseremoonial esitleti innovatsiooni parimaid näiteid ühistulise tegevuse, lihatootmise, piimanduse, taimekasvatuse ja metsanduse valdkondadest.

Cogeca innovatsiooniahindu anti välja viis: kaks auhinda läks Soome, üks Hispaaniasse, üks Itaaliasse ja üks Irimaale. Lähemalt Cogeca koduleheküljelt: <http://www.copa-cogeca.eu>.

Tänavused auhinnasaajad:

Toiduainete töötlemine:

Soome lihatöötlemise ühistu LSo Osuuskunta omega-3 sealiha projekti eest.

Innovatiivne ärimudel: Iirimaa piimaühistu Glanbia põllumeeste rahaliseks toetamiseks loodud MilkFlexFundi loomise eest.

Infotehnoloogia ja digitaliseerimine:

Soome metsandusühistu Metsäliitto elektronilise metsamajandusteenuse eest ning Hispaania ühistu DCoop põllumajandustoodete täieliku jälgitavuse süsteemi loomise eest.

Ühistute innovatiivne juhtimine ja teenused liikmetele:

Itaalia piima- ja metsandusühistule AgriAmbiente Muggello Societa Cooperativa teenuste loomise eest, mis on märkimisväärselt parendanud ühistu kasumit.

Rootslased moodustasid sektoriülese ühistute esindusorganisatsiooni

Aastatel 2006 - 2014 viis Rootsi tööandjate organisatsioon KFO läbi pilootprojekti, milles osalesid mitmed ühistuorganisatsioonid. Selle loogilise jätkuna moodustati käesoleva aasta maikuu uus organisatsioon „Co-operatives Sweden“, mille asutajaliikmeteks on Rootsi Põllumeeste Liit LRF, Rootsi Tarbijate Ühistu KF, Rootsi Tööandjate Liit KFO ning Rootsi Elamuühistute Liit HSB (vahemärkusena olgu öeldud, et ühistulisel panku Rootsis ei ole). Ülalnimetatud neli organisatsiooni määravad liikmed juhatusse ja rahastavad tegevusi, kusjuures LRF katab 50% kuludest ja ülejäänud kolm 50%. Teised Rootsis tegutsevad ühistud ja nende organisatsioonid on oodatud liituma toetajaliikme staatuses.

Üheskoos pakuvad 100 suurimat Rootsi ühistut tööd ligi 100 tuhandele inimesele ning tekitavad käivet 400 miljardit Rootsi krooni aastas. Seega on neil võtmeroll Rootsi äriühingute hulgas. Sellele vaatamata on ühistulisel ärimudelil vanamoodne image. Co-operatives Sweden kavatseb seda kuvandit muuta.

Uue organisatsiooni eesmärk on edendada ühistulist ärimudelit, edendada ja toetada selleteemalisi arvamusalaldusi ühiskonnas ning esindada liikmete huve teemadel, mis mõjutab nende äritegevust. Teisisõnu - tuua ühistute tegutsemistingimused poliitilisse päevakorda ning tugevdada nende konkurentsivõimet ja ärivõimalusi. Kuigi Swedish Co-operatives' eesmärgid on kahtlemata poliitilised, on organisatsioon poliitiliselt iseseisev. Organisatsioon korraldab seminare, koolitusi ja debatte, avaldab raporteid ja tellib uurimusi. Nimetatud tegevustes osalemine on tasuline, mitte liikmemaksu eest, selline lähenemine on seni huviliste heakskiidu leidnud. Konkreetseid tegevusi ja rahastamine on praegu kokku lepitud järgmiseks kolmeks aastaks, seejärel vaadatakse need uuesti läbi.

Strateegia on töötatud välja kolme valdkonna jaoks: lobby-tegevus, kommunikatsioon ning haridus ja kogemuste vahetamine. Kom-

munikatsiooni osas on käimas tutvustuskampaania, samuti arendatakse veebikeskkonda ning suhtlust kõigis kaasaegsetes sotsiaalmeedia kanalites; antakse välja uudiskirja, faktelehti, avaldatakse raporteid ja uuringutulemusi, arendatakse koostööd teiste organisatsioonidega. Sihtgrupp on ka ärialane ajakirjandus, kes tavapärast ignoreerib ühistuid. Lobby-tegevuse osas on eesmärk luua pan-poliitiline ühistute-teemaline võrgustik Rootsi parlamendis, mis on seni leidnud positiivset vastukaja Rootsi poliitikute poolt. Tehakse koostööd Rootsi Justiitsministeeriumiga eesmärgiga töötada välja uus organisatsioon puudutav seadusandlus. Hariduse edendamise osas korraldatakse strateegilise juhtimise koolitusi ühistute juhatusete liikmetele, tegeletak-

se ühistute juhtimise hea tava välja töötamisega, toimuvad temaatilised seminarid. Lisaks arendatakse ühistute juhtide koostöövõrgustikku, õppereise, õpetatakse digitaalseid oskusi.

Rootsi põllumajandusorganisatsioon LRF peab uue organisatsiooni loomist märkimisväärseks sammuks: see on esimene kord Rootsi ajaloos, kui ühe laua taha tulevad tootjad ja tarbijad, kes lisaks muudele vastuoludele on tavapärast ka vastandlike poliitiliste vaadete ja erineva parteilise kuuluvusega. Organisatsiooni mobiilisõbralikud veebilehed (rootsikeelsed): <http://svenskkoooperation.se/>, <https://twitter.com/svekoop>, <https://www.facebook.com/svenskkoooperation>. Olemas on ka Youtube'i ja LinkedIn'i kanalid.

*Edukat ja
sisukat koostööd
uueks aastaks!*

*Karjaõnne,
viljaõnne,
metsakasvu,
head ilma ja jaksu
kõigil töödel!*

EESTI PÕLLUMAJANDUS-KAUBANDUSKODA

J. Vilmsi 53g
10147 Tallinn
Telefon: 600 9349
Faks: 600 9350
E-post: info@epkk.ee
<http://www.epkk.ee>

Lehe väljaandmist toetab:

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse